

**Uchwała nr 32/2025
z dnia 27 maja 2025 r.
Senatu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi**

**w sprawie ustalenia programu studiów dla kierunku ratownictwo medyczne -
stacjonarnych studiów pierwszego stopnia, realizowanego od cyklu kształcenia 2025/2026**

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 ze zm.), oraz zarządzenia nr 38/2019 z dnia 20 maja 2019 r. Rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi w sprawie wytycznych do tworzenia programu studiów w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi ze zm., uchwala się, co następuje:

§ 1

1. Senat Uniwersytetu Medycznego w Łodzi ustala program studiów dla kierunku ratownictwo medyczne - stacjonarnych studiów pierwszego stopnia, stanowiący załącznik do uchwały.
2. Program studiów, o którym mowa w ust. 1, obowiązuje od cyklu kształcenia 2025/2026.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

REKTOR: *prof. dr hab. n. med. Janusz Piekarski*

Ogłoszenie aktu prawnego:
- intranet/BIP

PROGRAM STUDIÓW

KIERUNEK: RATOWNICTWO MEDYCZNE

Poziom kształcenia: studia pierwszego stopnia

Forma kształcenia: studia stacjonarne

Profil: praktyczny

Rok akademicki: 2025/2026

PROGRAM STUDIÓW

OGÓLNE INFORMACJE O KIERUNKU	
Nazwa kierunku studiów	<i>Ratownictwo medyczne</i>
Poziom studiów	<i>Studia pierwszego stopnia</i>
Profil studiów	<i>Profil praktyczny</i>
Przyporządkowanie kierunku studiów do dyscypliny naukowej/dyscyplin naukowych, ze wskazaniem dyscypliny wiodącej	<i>Nauki medyczne – 79 % Nauki o zdrowiu – 21 %</i>
Język, w którym są prowadzone studia	<i>Polski</i>
Efekty uczenia się	
Kierunkowe efekty uczenia się	<i>Załącznik nr 1 do Programu studiów.</i>
Opis procesu prowadzącego do uzyskania efektów uczenia się oraz punkty ECTS	
Forma studiów	<i>Studia stacjonarne</i>
Czas trwania studiów/liczba semestrów	<i>Studia trwają 6 semestrów</i>
Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie	<i>Warunkiem ukończenia studiów i uzyskania dyplomu ukończenia studiów jest: 1) Osiągnięcie efektów uczenia się określonych w programie studiów, którym przypisano 180 punktów ECTS 2) Pozytywna ocena z egzaminu dyplomowego OSCE</i>
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta	<i>Licencjat</i>
Zajęcia lub grupy zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia, wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów	<i>Załącznik nr 2a i 2b do Programu studiów.</i>
Łączna liczba godzin zajęć wykładowych, ćwiczeń (w grupach dziekańskich, klinicznych), seminariów, praktyk zawodowych i samokształcenia	<i>4826 godzin w tym 3741 godzin w kontakcie z nauczycielem akademickim</i>
Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia	<i>Weryfikacja efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia odbywa się w oparciu o różnorodne formy oceniania, adekwatne do kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, których dotyczą.</i>

	Osiągnięcie efektów uczenia się w kategorii wiedzy weryfikowane jest na podstawie egzaminów pisemnych (eseje, raporty, krótkie ustrukturyzowane pytania i testy wielokrotnego wyboru (Multiple Choice Questions, MCQ), testy wielokrotnej odpowiedzi (Multiple Response Questions, MRQ), testy wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi) lub ustnych ukierunkowanych na sprawdzenie wiedzy na poziomie wyższym niż sama znajomość faktów (poziom zrozumienia, umiejętność analizy, syntezy, rozwiązywania problemów). Egzaminy powinny być standaryzowane. Osiągnięte efekty uczenia się w ramach zajęć sprawnościowych są weryfikowane za pomocą zaliczenia. Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się w kategorii umiejętności, zakłada bezpośrednią obserwację studenta demonstrującego określoną czynność w pracowni umiejętności. Studia pierwszego stopnia kończą się egzaminem dyplomowym składającym się z części teoretycznej i praktycznej OSCE (Objective Structured Clinical Examination), który obejmuje weryfikację osiągniętych efektów uczenia się objętych programem studiów.
Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	180 ECTS
Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych	32 ECTS
Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach przedmiotów fakultatywnych	9 ECTS
Wymiar, zasady i forma odbywania praktyki zawodowych	Praktyki zawodowe umożliwiają osiągnięcie wybranych efektów uczenia się. Praktyki zawodowe organizuje się tak, aby zdobywanie umiejętności praktycznych w warunkach naturalnych było poprzedzone zdobywaniem tych umiejętności w warunkach symulowanych w pracowniach umiejętności i pracowniach symulacji medycznej. Praktyki zawodowe odbywają się w podmiotach wykonujących działalność leczniczą, z którymi uczelnia zawarła umowy lub porozumienia. Praktyki zawodowe, przewidziane do realizacji w SOR, mogą być realizowane w izbie przyjęć szpitala, jeżeli w jego strukturze znajdują się oddziały, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 34 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2024 r. poz. 652 i 1222). Praktyki śródroczne: Szpitalny Oddział Ratunkowy – 90 godz.;

	Oddział Chorób Wewnętrznych- 30 godz.; Oddział Chirurgii Ogólnej – 30 godz.; Oddział Ortopedyczno – Urazowy – 30 godz.; Dyspozytornia medyczna lub podmiot obsługujący Wojewódzkiego Koordynatora Ratownictwa Medycznego - 30 godz., Oddział Pediatrii – 30 godz.; Oddział Ginekologii i Położnictwa - 30 godz. Oddział Neurologii z Pododdziałem Udarowym - 30 godz., Zespół Ratownictwa Medycznego - 96 godz. Oddział Kardiologii – 30 godz.; Praktyki wakacyjne: Szpitalny Oddział Ratunkowy – 156 godz.; Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii –96 godz., Blok Operacyjny- 96 godz.; Zespół Ratownictwa Medycznego – 156 godz.; Oddział Psychiatrii lub Izba Przyjęć Szpitala Psychiatrycznego - 30 godz.; Łącznie praktyki śródroczne i wakacyjne 960 godz. Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w grupach zajęć C i D odbywają się w oparciu o infrastrukturę uczelni lub infrastrukturę podmiotów wykonujących działalność leczniczą, z którymi uczelnia zawarła umowy lub porozumienia, w szczególności w zespołach ratownictwa medycznego, w SOR oraz w innych wybranych oddziałach szpitalnych Praktyki zawodowe są realizowane pod kierunkiem osoby posiadającej: kwalifikacje do wykonywania zawodu ratownika medycznego lub prawo wykonywania zawodu lekarza i tytuł specjalisty w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć, lub prawo wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej i tytuł specjalisty w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć – zatrudnionych w podmiocie wykonującym działalność leczniczą, w którym odbywa się praktyka, na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej. Praktyki zawodowe w dyspozytorni medycznej są realizowane pod kierunkiem kierownika dyspozytorni medycznej lub dyspozytora medycznego wyznaczonego przez tego kierownika Nadzór nad realizacją praktyk zawodowych sprawuje opiekun praktyk z uczelni. Efekty uczenia się dotyczące umiejętności praktycznych są ustalone, monitorowane oraz realizowane zgodnie z dziennikiem praktyk. Źródłem informacji o monitorowaniu realizacji efektów kształcenia są oceny z poszczególnych praktyk.
Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach praktyk zawodowych	36 ECTS
Liczba godzin praktyk zawodowych	960 h

Liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego	60 h
Wnioski z analizy zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy oraz wnioski z analizy wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów	<i>Koncepcja kształcenia jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia międzynarodowe właściwe dla kształcenia z zakresu ratownictwa medycznego. Pokrywa się z potrzebami rynku pracy.</i> <i>Wewnętrzny system zapewnienia jakości w UM uwzględnia wszystkie formy monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia, osiąganych przez studenta zarówno w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych jak i oceny dokonywanej przez studentów, interesariuszy zewnętrznych oraz wniosków wynikających z monitorowania kariery zawodowej absolwentów uczelni.</i> <i>Akademiczne Biuro Karier Uniwersytetu Medycznego w Łodzi prowadzi monitoring Losów Zawodowych Absolwentów, który jest źródłem informacji o sytuacji zawodowej i ekonomicznej absolwentów Uczelni, o tym czy ukończone studia umożliwiły wejść efektywnie na rynek pracy, jakie są potrzebne kompetencje, wiedza, umiejętności, by znaleźć satysfakcjonujące zatrudnienie zgodne z ukończonym kierunkiem studiów. Przygotowane raporty służą władzom Uczelni, Wydziałowemu Zespołowi ds. Jakości Kształcenia Komisjom Kształcenia, do dokonywania koniecznych zmian aby studenci mieli możliwość osiągnięcia realnych efektów uwzględniających potrzeby rynku pracy i pracodawców.</i> Wnioski z analizy monitoringu karier zawodowych absolwentów: - 3,44 miesiąca zajmuje absolwentom znalezienie pracy etatowej - absolwenci 2 dni pozostawali bez pracy w pierwszym roku po zakończeniu studiów - wskaźnik bezrobocia dla absolwentów to 0,13% - 42% respondentów podejmuje studia II stopnia, 100% respondentów kontynuowało naukę - długość podpisania umowy to powyżej 3 miesięcy do 12 miesięcy - ponad 90% ankietowanych nie zmieniłaby UM w Łodzi kierunek ratownictwo medyczne na inną uczelnię.
PLAN STUDIÓW	
Plan studiów	Załącznik nr 3 do Programu studiów
SYLABUSY	
Karta przedmiotu (przewodnik dydaktyczny przedmiotu)	W systemie UXP

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Nazwa kierunku studiów:		Ratownictwo Medyczne
<i>Opis zakładanych efektów uczenia się dla kierunku studiów na określonym poziomie i profilu uwzględnia uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia, określone w ustawie o ZSK, oraz charakterystyki drugiego stopnia, określone w Rozporządzeniu MNISW z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. poz. 2218)</i>		
Symbol kierunkowego efektu uczenia się	Opis kierunkowego efektu uczenia się Po ukończeniu studiów absolwent posiada/zna/potrafi/wykazuje	Kod składnika opisu kategorii charakterystyki efektu uczenia się dla poziomu 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji odnoszącego się do tego efektu uczenia się
OGÓLNE EFEKTY UCZENIA SIĘ		
WIEDZA Absolwent zna i rozumie:		
	medyczne czynności ratunkowe i świadczenia zdrowotne inne niż medyczne czynności ratunkowe udzielane przez ratownika medycznego;	
	problematykę z zakresu dyscyplin naukowych – nauki medyczne i nauki o zdrowiu – w stopniu podstawowym;	
	systemy ratownictwa medycznego w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;	
	etyczne, społeczne i prawne uwarunkowania wykonywania zawodu ratownika medycznego;	
	potrzeby pacjentów niepełnosprawnych.	
UMIEJĘTNOŚCI Absolwent potrafi:		
	rozpoznawać stany nagłego zagrożenia zdrowotnego;	
	przewodzić medyczne czynności ratunkowe i udzielać świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe podejmowane przez ratownika medycznego;	

	podejmować działania w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób;	
	współdziałać z pracownikami jednostek systemu ratownictwa medycznego i innych podmiotów w zdarzeniach jednostkowych, mnogich, masowych i katastrofach;	
	inicjować, wspierać i organizować działania społeczności lokalnej na rzecz upowszechniania zasad udzielania pierwszej pomocy;	
	promować znajomość zasad udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy i medycznych czynności ratunkowych;	
	planować własną aktywność edukacyjną i stale dokształcać się w celu aktualizacji wiedzy.	
	przeprowadzać badania kwalifikacyjne do szczepień ochronnych i wykonywać szczepienia ochronne określone w przepisach prawa, realizować obowiązujące procedury w przypadku wystąpienia niepożądanego odczynu poszczepiennego (NOP) oraz prowadzić sprawozdawczość w zakresie szczepień ochronnych;	
	współpracować z rodziną lub opiekunem pacjenta w zakresie wykonywanych zadań zawodowych oraz prowadzonych działań edukacyjnych;	
	komunikować się z pacjentem oraz z jego rodziną lub opiekunem, z uwzględnieniem przypadku zgonu pacjenta, a także z osobami wykonującymi inne zawody medyczne, wykorzystując różne metody i techniki komunikacji oraz przeprowadzać negocjacje w celu rozwiązywania problemów i konfliktów w zespole;	
	podawać pacjentowi produkty lecznicze różnymi drogami zgodnie z uprawnieniami zawodowymi ratownika medycznego lub pisemnym zleceniem lekarskim w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;	
	dokonywać analizy jakości świadczeń zdrowotnych udzielanych w ramach wykonywania zawodu ratownika medycznego i podejmować działania na rzecz jej poprawy;	
	organizować pracę własną oraz współpracować w zespole.	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE Absolwent jest gotów do:		
	aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem;	
	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	
	wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw i potrzeb;	
	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;	

	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	
	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	
	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu.	
SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ		
	WIEDZA Absolwent zna i rozumie:	
A.W1.	mianownictwo anatomiczne;	P6S_WG
A.W2.	budowę ciała ludzkiego w ujęciu topograficznym oraz czynnościowym;	P6S_WG
A.W3.	anatomiczne podstawy badania fizykalnego;	P6S_WG
A.W4.	podstawowe struktury komórkowe i ich specjalizacje funkcjonalne;	P6S_WG
A.W5.	fizjologię narządów i układów organizmu;	P6S_WG
A.W6.	mechanizmy regulacji narządów i układów organizmu człowieka oraz zależności istniejące między nimi;	P6S_WG
A.W7.	funkcje życiowe dorosłego i dziecka;	P6S_WG
A.W8.	proces oddychania i krążenia oraz procesy neurofizjologiczne;	P6S_WG
A.W9.	neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie człowieka;	P6S_WG
A.W10.	mechanizm działania hormonów i konsekwencje zaburzeń regulacji hormonalnej;	P6S_WG
A.W11.	zmiany w funkcjonowaniu organizmu człowieka jako całości w przypadku zaburzenia jego homeostazy, oraz specyfikę i znaczenie gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej w utrzymaniu homeostazy organizmu;	P6S_WG
A.W12.	rolę nerek w utrzymaniu homeostazy organizmu człowieka;	P6S_WG
A.W13.	budowę i funkcje układu pokarmowego, enzymy biorące udział w trawieniu i podstawowe zaburzenia działania enzymów trawiennych oraz skutki tych zaburzeń;	P6S_WG

A.W14.	fizykochemiczne podstawy działania narządów zmysłów;	P6S_WG
A.W15.	składniki krwi, preparaty krwi i preparaty krwiozastępcze oraz produkty krwiopochodne;	P6S_WG
A.W16.	uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh;	P6S_WG
A.W17.	podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii;	P6S_WG
A.W18.	budowę materiału genetycznego;	P6S_WG
A.W19.	epidemiologię zarażeń wywołanych przez wirusy, bakterie i grzyby oraz zakażeń pasożytami;	P6S_WG
A.W20.	zasady postępowania przeciwepidemicznego;	P6S_WG
A.W21.	genetyczne mechanizmy nabywania lekooporności przez drobnoustroje i komórki nowotworowe;	P6S_WG
A.W22.	inwazyjne formy lub stadia rozwojowe wybranych pasożytniczych grzybów, pierwotniaków, helmintów i stawonogów;	P6S_WG
A.W23.	zasady funkcjonowania układu pasożyt – żywicieli i podstawowe objawy chorobowe wywoływane przez pasożyty;	P6S_WG
A.W24.	objawy zakażeń jatrogennych, drogi ich rozprzestrzeniania się i patogeny wywołujące zmiany w poszczególnych narządach;	P6S_WG
A.W25.	zasady dezynfekcji, sterylizacji i postępowania antyseptycznego;	P6S_WG
A.W26.	podstawy diagnostyki mikrobiologicznej i parazytologicznej;	P6S_WG
A.W27.	podstawy rozwoju oraz mechanizmy działania układu odpornościowego, w tym swoiste i nieswoiste mechanizmy odporności humoralnej i komórkowej;	P6S_WG
A.W28.	naturalne i sztuczne źródła promieniowania jonizującego oraz jego oddziaływanie z materią;	P6S_WK
A.W29.	prawa fizyki wpływające na przepływ cieczy i czynniki oddziałujące na opór naczyniowy przepływu krwi;	P6S_WK
A.W30.	budowę organizmu pod względem biochemicznym i podstawowe przemiany w nim zachodzące w stanie zdrowia i stanie choroby;	P6S_WG
A.W31.	budowę, funkcje i mechanizmy syntezy białek, lipidów i polisacharydów oraz interakcje makrocząsteczek w strukturach komórkowych i pozakomórkowych;	P6S_WG
A.W32.	równowagę kwasowo-zasadową oraz mechanizm działania buforów i ich znaczenie w homeostazie organizmu człowieka;	P6S_WG

A.W33.	podstawowe szlaki kataboliczne i anaboliczne oraz sposoby ich regulacji;	P6S_WG
A.W34.	podstawowe zasady farmakoterapii;	P6S_WG
A.W35.	pochodzenie, rodzaje i drogi podawania produktów leczniczych, mechanizm i efekty ich działania oraz procesy, jakim podlegają produkty lecznicze w organizmie, a także ich interakcje;	P6S_WG
A.W36.	problematykę z zakresu farmakokinetyki i farmakodynamiki wybranych produktów leczniczych stosowanych w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego;	P6S_WG
A.W37.	poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania w organizmie i działania niepożądane;	P6S_WG
A.W38.	wpływ leczenia farmakologicznego na fizjologiczne i biochemiczne procesy zachodzące w poszczególnych narządach;	P6S_WG
A.W39.	rodzaje produktów leczniczych, które mogą być samodzielnie podawane przez ratownika medycznego, i ich szczegółową charakterystykę farmakologiczną;	P6S_WG
A.W40.	podstawy farmakoterapii u kobiet w ciąży i osób starszych w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego;	P6S_WG
A.W41.	różnice w farmakoterapii osób dorosłych i dzieci w zakresie objętym zakresem uprawnień zawodowych ratownika medycznego;	P6S_WG
A.W42.	wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację produktów leczniczych;	P6S_WG
A.W43.	problematykę z zakresu toksykologii, działań niepożądanych produktów leczniczych, zatruc produktami leczniczymi oraz substancjami chemicznymi – w podstawowym zakresie;	P6S_WG
A.W44.	objawy najczęściej występujących ostrych zatruc, w tym alkoholami, narkotykami i innymi substancjami psychoaktywnymi, metalami ciężkimi, substancjami chemicznymi oraz wybranymi grupami produktów leczniczych;	P6S_WG
A.W45.	podstawowe zasady postępowania diagnostycznego w zatruciach;	P6S_WG
A.W46.	patofizjologię narządów i układów organizmu człowieka;	P6S_WG
A.W47.	szczegółowe zasady rozpoznawania i leczenia wstrząsu oraz jego rodzaje;	P6S_WG
A.W48.	podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej dotyczące zmian wstecznych i postępowych oraz zapaleń;	P6S_WG
A.W49.	wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu nerwowego, pokarmowego i moczowo-płciowego;	P6S_WG
A.W50.	podstawowe narzędzia informatyczne i metody biostatystyczne wykorzystywane w medycynie, w tym medyczne bazy danych i arkusze kalkulacyjne;	P6S_WK

A.W51.	podstawowe metody analizy statystycznej wykorzystywane w badaniach populacyjnych i diagnostycznych;	P6S_WK
A.W52.	możliwości współczesnej telemedycyny jako narzędzia wspomagania pracy ratownika medycznego;	P6S_WK
A.W53.	podstawowe zasady postępowania ratunkowego i logistykę w zdarzeniach o charakterze CBRNE (chemiczne, biologiczne, radiacyjne nuklearne oraz związane z eksplozją);	P6S_WG
A.W54.	podstawowe zasady postępowania ratunkowego w zdarzeniach o charakterze środowiska taktycznego.	P6S_WG
B.W01.	wybrane teorie i metody modelowania rzeczywistości z perspektywy socjologii mające zastosowanie w ratownictwie medycznym;	P6S_WG
B.W02.	zagadnienia związane z funkcjonowaniem podmiotów systemu ochrony zdrowia oraz z problemami ewaluacji i kontroli w ochronie zdrowia;	P6S_WG
B.W03.	społeczny wymiar zdrowia i choroby, wpływ środowiska społecznego (rodziny, sieci relacji społecznych) oraz różnic społeczno-kulturowych na stan zdrowia człowieka;	P6S_WK
B.W04.	rolę stresu społecznego w zachowaniach zdrowotnych i autodestrukcyjnych;	P6S_WG
B.W05.	formy przemocy, modele wyjaśniające przemoc w rodzinie i w wybranych instytucjach oraz społeczne uwarunkowania różnych form przemocy;	P6S_WG
B.W06.	postawy społeczne wobec znaczenia zdrowia, choroby, niepełnosprawności i starości, konsekwencje społeczne choroby i niepełnosprawności oraz bariery społeczno-kulturowe, a także koncepcję jakości życia uwarunkowaną stanem zdrowia;	P6S_WG
B.W07.	znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentem oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem	P6S_WG
B.W08.	psychospołeczne konsekwencje hospitalizacji i choroby przewlekłej;	P6S_WG
B.W09.	psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, zachowania prawidłowe i zaburzenia zachowania;	P6S_WG
B.W10.	społeczną rolę ratownika medycznego;	P6S_WK
B.W11.	podstawowe psychologiczne mechanizmy funkcjonowania człowieka w zdrowiu i w chorobie;	P6S_WG
B.W12.	pojęcia oraz zasady funkcjonowania rodziny, grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu oraz pojęcie humanizmu w opiece zdrowotnej;	P6S_WG
B.W13.	rolę stresu w etiopatogenezie i przebiegu chorób oraz mechanizmy radzenia sobie ze stresem;	P6S_WG

B.W14.	teorie stresu psychologicznego, zależności między stresem a stanem zdrowia oraz inne psychologiczne determinanty zdrowia;	P6S_WG
B.W15.	problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne, zachowania adaptacyjne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych;	P6S_WG
B.W16.	zasady motywowania pacjentów do prozdrowotnych zachowań i informowania o niepomyślnym rokowaniu;	P6S_WG
B.W17.	podstawowe pojęcia, teorie, zasady etyczne służące jako ogólne ramy właściwego interpretowania i analizowania zagadnień moralno-medycznych;	P6S_WG
B.W18.	podstawowe zagadnienia dotyczące światowych problemów zdrowotnych;	P6S_WG
B.W19.	zasady zarządzania podmiotami systemu ochrony zdrowia;	P6S_WG
B.W20.	prawne, organizacyjne i etyczne uwarunkowania wykonywania zawodu ratownika medycznego, z uwzględnieniem miejsca zatrudnienia i pełnionej funkcji;	P6S_WK
B.W21.	przedmiot etyki ogólnej i zawodowej;	P6S_WK
B.W22.	istotę podejmowania decyzji etycznych i zasady rozwiązywania dylematów moralnych w pracy ratownika medycznego;	P6S_WK
B.W23.	priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu;	P6S_UO
B.W24.	znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy zespołu;	P6S_WG
B.W25.	proces podejmowania decyzji w zespole;	P6S_WG
B.W26.	metody samooceny pracy zespołu;	P6S_UK
B.W27.	czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole;	P6S_WG
B.W28.	zasady efektywnego komunikowania się w zespole;	P6S_WG
B.W29.	zasady nawiązywania kontaktu z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem i budowania relacji;	P6S_WG
B.W30.	metody usprawniające komunikację z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem i zasady przekazywania informacji pacjentowi lub osobie upoważnionej;	P6S_WG
B.W31.	zasady komunikacji z pacjentem odmiennym kulturowo, o odmiennej orientacji seksualnej oraz pacjentem niedowidzącym i niewidzącym oraz niedosłyszącym i niesłyszącym;	P6S_WK
B.W32.	metody okazywania empatii pacjentowi, jego rodzinie lub opiekunowi;	P6S_WG

B.W33.	podstawowe pojęcia z zakresu teorii poznania i logiki;	P6S_WG
B.W34.	zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego;	P6S_WG
B.W35.	pojęcia emocji, motywacji i osobowości, zaburzenia osobowości, istotę i strukturę zjawisk zachodzących w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej;	P6S_WG
B.W36.	zagadnienia dotyczące zespołu stresu pourazowego, reakcji fizjologicznych, emocjonalnych, procesów poznawczych i interpersonalnych oraz mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych;	P6S_WG
B.W37.	techniki redukowania lęku i sposoby relaksacji, mechanizmy powstawania i objawy zespołu wypalenia zawodowego oraz metody zapobiegania powstaniu tego zespołu;	P6S_WG
B.W38.	aspekty prawne, organizacyjne, etyczne i społeczne przeszczepiania tkanek, komórek i narządów;	P6S_WK
B.W39.	przepisy prawa dotyczące ratownictwa medycznego, w tym zasady odpowiedzialności pracowniczey, zawodowej, cywilnej i karnej związanej z wykonywaniem zawodu ratownika medycznego, z uwzględnieniem zdarzenia niepożądanego, przewinienia zawodowego i błędu medycznego;	P6S_WG
B.W40.	strukturę i organizację systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne;	P6S_WG
B.W41.	pojęcie zdrowia i jego determinanty oraz choroby cywilizacyjne i zawodowe;	P6S_WG
B.W42.	skutki zdrowotne wywołane działaniem szkodliwych czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych na organizm człowieka oraz zasady zapewniania, własnego bezpieczeństwa;	P6S_WG
B.W43.	podstawowe zagadnienia dotyczące ekonomiki zdrowia i zarządzania finansami w systemie ochrony zdrowia;	P6S_WG
B.W44.	zasady i metody promocji zdrowia i profilaktyki chorób, z uwzględnieniem edukacji zdrowotnej;	P6S_WG
B.W45.	problematykę z zakresu żywności i żywienia, higieny środowiska i higieny pracy oraz regulacje prawne w tym zakresie;	P6S_WG
B.W46.	problematykę higieny dzieci i młodzieży;	P6S_WG
B.W47.	epidemiologię chorób zakaźnych i regulacje prawne w tym zakresie;	P6S_WG
B.W48.	podstawowe pojęcia epidemiologiczne i podstawowe metody badań epidemiologicznych;	P6S_WG
B.W49.	podstawowe zagadnienia z zakresu ergonomii, w tym zasady ergonomicznej organizacji pracy;	P6S_WG
B.W50.	podstawy ekologii i ochrony środowiska, rodzaje zanieczyszczeń i sposoby ochrony środowiska;	P6S_WG

B.W51.	problematykę postępowania w sytuacjach interwencji kryzysowych oraz zasady i metody radzenia sobie ze stresem przy wykonywaniu zawodu ratownika medycznego;	P6S_WG
B.W52.	profilaktykę zachowań antyzdrowotnych, w tym używania środków odurzających lub substancji psychoaktywnych, spożywania alkoholu i palenia tytoniu oraz profilaktykę chorób cywilizacyjnych i psychicznych;	P6S_WG
B.W53.	politykę zdrowotną państwa, programy zdrowotne i programy zwalczania zagrożeń dla zdrowia oraz wpływ czynników środowiskowych na zdrowie człowieka, przy uwzględnieniu zmiennych takich jak wiek, miejsce zamieszkania, nauki lub pracy;	P6S_WG
B.W54.	zadania nadzoru sanitarno-epidemiologicznego i Państwowej Inspekcji Sanitarnej;	P6S_WG
B.W55.	podstawowe regulacje prawne dotyczące powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego oraz organizacji i finansowania systemu ochrony zdrowia;	P6S_WG
B.W56.	zasady zarządzania jakością świadczeń zdrowotnych oraz metody jej zapewnienia;	P6S_WK
B.W57.	sposoby zwiększania sprawności fizycznej;	P6S_WG
B.W58.	podstawowe pojęcia z zakresu dydaktyki medycznej i zasady przygotowania do działalności dydaktycznej;	P6S_WG
B.W59.	terminologię w zakresie zagadnień związanych z ochroną zdrowia i terminologię specjalistyczną z zakresu ratownictwa medycznego – w języku obcym;	P6S_UK
B.W60.	podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta;	P6S_UK
B.W61.	techniki stosowane przez specjalistyczne jednostki ratownicze.	P6S_WG
C.W1.	zasady postępowania w najczęstszych chorobach dzieci, z uwzględnieniem odrębności uzależnionych od wieku;	P6S_WG
C.W2.	podstawowe normy rozwojowe badania fizykalnym dziecka;	P6S_WG
C.W3.	wybrane choroby układu oddechowego, układu krążenia i układu pokarmowego oraz choroby neurologiczne u dzieci;	P6S_WG
C.W4.	najczęstsze choroby zakaźne wieku dziecięcego;	P6S_WG
C.W5.	odrębności morfologiczno-fizjologiczne poszczególnych narządów i układów organizmu człowieka w wieku rozwojowym	P6S_WG
C.W6.	fizjologię i patofizjologię okresu noworodkowego;	P6S_WG

C.W7.	wybrane wady wrodzone i choroby uwarunkowane genetycznie;	P6S_WG
C.W8.	problemy wynikające z niepełnosprawności i chorób przewlekłych;	P6S_WG
C.W9.	symptomatologię ogólną zaburzeń psychicznych i zasady ich klasyfikacji według głównych systemów klasyfikacyjnych;	P6S_WG
C.W10.	objawy najczęstszych chorób psychicznych, zasady ich diagnozowania i postępowania terapeutycznego;	P6S_WG
C.W11.	specyfikę zaburzeń psychicznych u dzieci, młodzieży i osób starszych;	P6S_WG
C.W12.	regulacje prawne dotyczące ochrony zdrowia psychicznego, z uwzględnieniem zasad przyjęcia do szpitala psychiatrycznego;	P6S_WG
C.W13.	rodzaje środków przymusu bezpośredniego i zasady ich stosowania w systemie ochrony zdrowia;	P6S_WG
C.W14.	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów;	P6S_WG
C.W15.	zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w opiece paliatywnej i najczęstsze problemy medycyny paliatywnej;	P6S_WG
C.W16.	zasady postępowania ratunkowego w przypadku pacjenta w stanie terminalnym;	P6S_WG
C.W17.	mechanizmy prowadzące do stanów nagłego zagrożenia zdrowotnego;	P6S_WG
C.W18.	mechanizmy działania podstawowych produktów leczniczych podawanych samodzielnie przez ratownika medycznego;	P6S_WG
C.W19.	skale oceny bólu i metody ograniczania bólu;	P6S_WG
C.W20.	możliwości wdrożenia leczenia przeciwbólowego przez ratownika medycznego, z uwzględnieniem farmakoterapii dzieci;	P6S_WG
C.W21.	zasady dekontaminacji;	P6S_WG
C.W22.	techniki symulacji medycznej w niezabiegowych dziedzinach medycyny;	P6S_WG
C.W23.	stany nagłego zagrożenia zdrowotnego w chorobach nowotworowych i hematologicznych, zaburzeniach układu krzepnięcia, zespole wykrzepiania wewnątrznaczyniowego i ostrej białaczce oraz zasady postępowania przedszpitalnego w tych stanach;	P6S_WG
C.W24.	mechanizmy działania, wskazania, przeciwwskazania, interakcje i dawkowanie produktów leczniczych stosowanych w stanach zagrożenia zdrowotnego, w szczególności produktów leczniczych anestetycznych,	P6S_WG

	zwiotczających, analgetycznych, wpływających na profil krzepnięcia krwi, fibrynolityków, amin presyjnych i antybiotyków	
C.W25.	zasady badania podmiotowego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych i świadczeń medycznych innych niż medyczne czynności ratunkowe;	P6S_WG
C.W26.	zasady badania fizykalnego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych i udzielania świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe;	P6S_WG
C.W27.	przyczyny i rodzaje bólu w klatce piersiowej oraz jego diagnostykę	P6S_WG
C.W28.	problematykę ostrego zespołu wieńcowego, zawału serca, nadciśnienia tętniczego, rozwarstwienia aorty, niewydolności krążenia, ostrego niedokrwienia kończyny, obrzęku płuc i zatorowości płucnej;	P6S_WG
C.W29.	przyczyny i rodzaje ostrej niewydolności oddechowej;	P6S_WG
C.W30.	zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zespole ostrej niewydolności oddechowej, zaostrzeniu przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmie, ostrych stanach zapalnych dróg oddechowych i odmie opłucnowej oraz ich przyczyny i objawy;	P6S_WG
C.W31.	zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w ostrej niewydolności nerek oraz jej przyczyny i objawy;	P6S_WG
C.W32.	wybrane choroby przewodu pokarmowego	P6S_WG
C.W33.	zagadnienia śpiączki metabolicznej i stanów nagłego zagrożenia zdrowotnego w endokrynologii;	P6S_WG
C.W34.	metody oceny stanu odżywienia;	P6S_WG
C.W35.	zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego oraz profilaktycznego w najczęstszych chorobach bakteryjnych, wirusowych, pasożytniczych i grzybicach, w tym zakażeniach pneumokokowych i meningokokowych, wirusowym zapaleniu wątroby (WZW), zespole nabytego niedoboru odporności AIDS, sepsie i zakażeniach szpitalnych oraz ich przyczyny i objawy;	P6S_WG
C.W36.	produkty lecznicze stosowane w nagłych chorobach internistycznych, neurologicznych i psychicznych;	P6S_WG
C.W37.	zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach układu nerwowego (ból głowy, choroby naczyń mózgu, w szczególności udar mózgu i padaczka) oraz ich przyczyny i objawy;	P6S_WG
C.W38.	zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zakażeniach układu nerwowego, w szczególności w zapaleniu opon mózgowo-rdzeniowych oraz ich przyczyny i objawy;	P6S_WG
C.W39.	zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w chorobach otępiennych oraz ich przyczyny i objawy;	P6S_WG

C.W40.	zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w hipotermii oraz jej przyczyny i objawy;	P6S_WG
C.W41.	zasady łańcucha przeżycia;	P6S_WG
C.W42.	zasady udzielania pierwszej pomocy pacjentom nieurazowym;	P6S_WG
C.W43.	zasady ewakuacji poszkodowanych z pojazdu;	P6S_WG
C.W44.	zasady udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków;	P6S_WG
C.W45.	zasady udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy;	
C.W46.	zasady i technikę wykonywania opatrunków;	P6S_WG
C.W47.	zasady przygotowania do zabiegów medycznych w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego;	P6S_WG
C.W48.	zasady postępowania z pacjentem z założonym cewnikiem zewnętrznym;	P6S_WG
C.W49.	zasady wykonywania toalety drzewa oskrzelowego u pacjenta zaintubowanego;	P6S_WG
C.W50.	zasady wykonywania toalety u pacjenta z założoną rurką tracheostomijną i pielęgnacji tracheostomii;	P6S_WG
C.W51.	techniki zabiegów medycznych wykonywanych samodzielnie przez ratownika medycznego;	P6S_WG
C.W52.	zasady aseptyki i antyseptyki;	P6S_WG
C.W53.	zasady zabezpieczania materiału biologicznego do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych;	P6S_WG
C.W54.	zasady oceny stanu pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania i podjęcia medycznych czynności ratunkowych albo odstąpienia od nich, w tym w przypadku rozpoznania śmierci;	P6S_WG
C.W55.	przyczyny i objawy śmierci oraz zasady jej rozpoznawania oraz zasady stwierdzania zgonu	P6S_WG
C.W56.	wskazania do ułożenia pacjenta w pozycji właściwej do jego stanu lub odniesionych obrażeń;	P6S_WG
C.W57.	przyczyny i objawy nagłego zatrzymania krążenia;	P6S_WG
C.W58.	zasady prowadzenia podstawowej resuscytacji krążeniowo-oddechowej u dorosłych i dzieci;	P6S_WG
C.W59.	zasady prowadzenia zaawansowanej resuscytacji krążeniowo-oddechowej u dorosłych	P6S_WG

C.W60.	zasady prowadzenia zaawansowanej resuscytacji krążeniowo-oddechowej u dzieci, w tym niemowląt i noworodków	P6S_WG
C.W61.	wskazania do odsysania dróg oddechowych i techniki jego wykonywania;	P6S_WG
C.W62.	wskazania do bezprzrządowego przywracania drożności dróg oddechowych i techniki jego wykonania;	P6S_WG
C.W63.	wskazania do przrządowego przywracania drożności dróg oddechowych i techniki jego wykonywania;	P6S_WG
C.W64.	wskazania do tlenoterapii biernej lub wentylacji zastępczej manualnej powietrzem lub tlenem oraz techniki ich wykonywania;	P6S_WG
C.W65.	wskazania do wentylacji zastępczej mechanicznej z użyciem respiratora oraz techniki jej wykonywania;	P6S_WG
C.W66.	wskazania do intubacji dotchawiczej w laryngoskopii bezpośredniej przez usta bez użycia środków zwiotczających i do wentylacji zastępczej oraz techniki ich wykonywania;	P6S_WG
C.W67.	wskazania do wykonania defibrylacji zautomatyzowanej i półautomatycznej oraz techniki ich wykonania;	P6S_WG
C.W68.	wskazania do defibrylacji manualnej oraz kardiowersji i elektrostymulacji u pacjentów z niestabilnością hemodynamiczną i techniki ich wykonywania;	P6S_WG
C.W69.	wskazania do kaniulacji żył obwodowych kończyn górnych i dolnych oraz żyły szyjnej zewnętrznej i techniki jej wykonania;	P6S_WG
C.W70.	zasady monitorowania czynności układu oddechowego i układu krążenia metodami nieinwazyjnymi;	P6S_WG
C.W71.	zasady wykonywania dostępu doszpikowego przy użyciu gotowego zestawu;	P6S_WG
C.W72.	zasady podawania produktów leczniczych zgodnie z charakterystyką produktu leczniczego oraz aktualną wiedzą medyczną;	P6S_WG
C.W73.	wybrane skale oceny śpiączki oraz skale urazowe i rokownicze;	P6S_WG
C.W74.	zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności chorób wieku dziecięcego oraz ich przyczyny i objawy;	P6S_WG
C.W75.	wybrane zagadnienia z zakresu traumatologii dziecięcej;	P6S_WG
C.W76.	wskazania do stosowania intensywnej terapii i zasady jej stosowania;	P6S_WG
C.W77.	objawy i rodzaje odmy opłucnowej;	P6S_WG

C.W78.	objawy krwaka opłucnej, wiotkiej klatki piersiowej i złamania żeber;	P6S_WG
C.W79.	technikę oznaczania stężeń parametrów krytycznych;	P6S_WG
C.W80.	procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego, w szczególności zaopatrywanie ran i oparzeń, tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń oraz unieruchamianie kręgosłupa, ze szczególnym uwzględnieniem odcinka szyjnego, a także podawanie produktów leczniczych;	P6S_WG
C.W81.	zasady podejmowania działań zabezpieczających w celu ograniczenia skutków zdrowotnych zdarzenia;	P6S_WG
C.W82.	zasady segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji medycznej szpitalnej z wykorzystaniem systemów informatycznych, a także zasady zarządzania akcją medyczną w trakcie zdarzenia z dużą liczbą poszkodowanych;	P6S_WG
C.W83.	techniki przygotowania pacjenta do transportu i opieki medycznej podczas transportu;	P6S_WG
C.W84.	techniki przyjęcia porodu nagłego w warunkach pozaszpitalnych;	P6S_WG
C.W85.	postępowanie przedszpitalne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego u dorosłych;	P6S_WG
C.W86.	postępowanie przedszpitalne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego u dzieci;	P6S_WG
C.W87.	rodzaje terapii inwazyjnych stosowanych w ramach postępowania przedszpitalnego;	P6S_WG
C.W88.	rodzaje terapii inwazyjnej stosowanych na SOR;	P6S_WG
C.W89.	stany nagłego zagrożenia zdrowotnego w chorobach nowotworowych oraz postępowanie przedszpitalne i na SOR w przypadku takich zagrożeń;	P6S_WG
C.W90.	zasady transportu pacjenta z obrażeniami ciała;	P6S_WG
C.W91.	procedury specjalistyczne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego pochodzenia wewnętrznego, w szczególności takie jak pierwotna przeszłonna interwencja wieńcowa (Percutaneous coronary intervention, PCI), kontrapulsacja wewnątrzaoortalna (Intra-aortic balloon pump, IABP), dializa i formy krążenia pozaustrojowego;	P6S_WG
C.W92.	wskazania do leczenia hiperbarycznego;	P6S_WG
C.W93.	procedury medyczne i działania ratunkowe w stanach zagrożeń środowiskowych;	P6S_WG
C.W94.	rodzaje katastrof, procedury medyczne i działania ratunkowe podejmowane w zdarzeniach z dużą liczbą poszkodowanych;	P6S_WG

C.W95.	procedury medyczne i działania ratunkowe związane z wystąpieniem zagrożenia terrorystycznego, chemicznego, biologicznego, radiacyjnego lub nuklearnego;	P6S_WG
C.W96.	rodzaje zagrożeń terrorystycznych oraz zasady przeciwstawiania się atakom terrorystycznym i bioterrorystycznym, a także prawne uwarunkowania zarządzania kryzysowego;	P6S_WK
C.W97.	etyczne aspekty postępowania ratowniczego w zdarzeniach z dużą liczbą poszkodowanych	P6S_WG
C.W98.	zastosowanie symulacji medycznej w nauczaniu procedur zabiegowych;	P6S_WG
C.W99.	zaburzenia równowagi kwasowo-zasadowej i wodno-elektrolitowej oraz zasady postępowania przedszpitalnego i na SOR w takich zaburzeniach;	P6S_WG
C.W100.	zasady postępowania profilaktycznego w przypadku zakażeń na SOR;	P6S_WG
C.W101.	zasady monitorowania stanu pacjenta na SOR;	P6S_WG
C.W102.	procedury specjalistyczne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego i na SOR;	P6S_WG
C.W103.	rodzaje obrażeń ciała, ich definicje oraz zasady kwalifikacji do centrum urazowego i centrum urazowego dla dzieci;	P6S_WG
C.W104.	zasady funkcjonowania centrum urazowego i centrum urazowego dla dzieci;	P6S_WG
C.W105.	zasady postępowania przedszpitalnego i na SOR w obrażeniach: czaszkowo-mózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej i klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząsu;	P6S_WG
C.W106.	zasady cewnikowania pęcherza moczowego;	P6S_WG
C.W107.	procedurę zakładania sondy żołądkowej i płukania żołądka;	P6S_WG
C.W108.	wybrane stany nagłego zagrożenia zdrowotnego w okulistyce i zasady postępowania przedszpitalnego w tym zakresie;	P6S_WG
C.W109.	wybrane stany nagłego zagrożenia zdrowotnego laryngologii i zasady postępowania przedszpitalnego w tym zakresie;	P6S_WG
C.W110.	wybrane stany nagłego zagrożenia zdrowotnego w ginekologii i położnictwie oraz zasady postępowania przedszpitalnego w tym zakresie;	P6S_WG
C.W111.	zasady funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne;	P6S_WG
C.W112.	rolę i znaczenie Lotniczego Pogotowia Ratunkowego w systemie Państwowe Ratownictwo Medyczne;	P6S_WG
C.W113.	zasady wysuwania podejrzenia śmierci mózgu i jej rozpoznawania;	P6S_WG
C.W114.	rodzaje badań obrazowych oraz techniki ich wykonywania;	P6S_WG

C.W115.	obraz radiologiczny podstawowych chorób;	P6S_WG
C.W116.	zasady diagnostyki za pomocą badań obrazowych, w szczególności oceny ultrasonograficznej w zakresie protokołów ratunkowych;	P6S_WG
C.W117.	wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjenta do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących;	P6S_WG
C.W118.	mechanizmy, cele i zasady leczenia uzależnień od substancji psychoaktywnych;	P6S_WG
C.W119.	podstawowe zagadnienia z zakresu medycyny sądowej.	P6S_WG
C.W120.	rodzaje szczepionek wynikające z obowiązującego programu szczepień ochronnych w Rzeczypospolitej Polskiej oraz ich działanie immunologiczne;	P6S_WG
C.W121.	zasady kwalifikowania do szczepień ochronnych oraz wykonywania tych szczepień;	P6S_WG
C.W122.	standardy przeprowadzania badań kwalifikacyjnych do szczepień ochronnych przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19 i wykonywania szczepień ochronnych przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19, pneumokokom, wściekliznie oraz innych obowiązkowych i zalecanych szczepień ochronnych, zgodnie z przepisami prawa oraz z zapewnieniem bezpieczeństwa pacjentowi oraz sobie;	P6S_WG
C.W123.	procedury stosowane w sytuacji wystąpienia NOP oraz zasady prowadzenia sprawozdawczości w zakresie szczepień ochronnych;	P6S_WG
C.W124.	podstawy dysponowania zespołami ratownictwa medycznego i koordynacji działań w systemie Państwowe Ratownictwo Medyczne;	P6S_WG
C.W125.	zasady prowadzenia dokumentacji medycznej w praktyce ratownika medycznego.	P6S_WG
UMIEJĘTNOŚCI Absolwent potrafi:		
A.U1.	lokalizować poszczególne okolice ciała ludzkiego i znajdujące się w nich narządy oraz ustalać położenie narządów względem siebie;	P6S_UW
A.U2.	wykazywać różnice w budowie ciała ludzkiego oraz w czynnościach narządów u dorosłego i dziecka;	P6S_UW
A.U3.	oceniać czynności narządów i układów organizmu człowieka;	P6S_UW
A.U4.	rozpoznawać patofizjologiczne podstawy niewydolności układu krążenia;	P6S_UW
A.U5.	rozpoznawać zaburzenia trawienia, z uwzględnieniem roli enzymów, w tym podstawowe zaburzenia działania enzymów trawiennych, oraz ustalać skutki tych zaburzeń;	P6S_UW
A.U6.	rozpoznawać zaburzenia czynności nerek i ich wpływ na homeostazę organizmu człowieka;	P6S_UW
A.U7.	rozpoznawać zakażenia wywołane przez wirusy, bakterie i grzyby oraz zarażenia pasożytami, z uwzględnieniem geograficznego zasięgu ich występowania;	P6S_UW

A.U8.	wykorzystywać znajomość praw fizyki do wyjaśnienia wpływu czynników zewnętrznych takich jak temperatura, przyspieszenie, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące na organizm człowieka;	P6S_UW
A.U9.	stosować zasady ochrony radiologicznej;	P6S_UW
A.U10.	obliczać stężenia molowe i procentowe związków oraz stężenia substancji w roztworach izoosmotycznych jedno- i wieloskładnikowych;	P6S_UW
A.U11.	przewidywać kierunek procesów biochemicznych w zależności od stanu energetycznego komórek;	P6S_UW
A.U12.	posługiwać się wybranymi podstawowymi technikami laboratoryjnymi;	P6S_UW
A.U13.	oceniać podstawowe procesy farmakokinetyczne i farmakodynamiczne;	P6S_UW
A.U14.	stosować odpowiednie do sytuacji postępowanie epidemiologiczne;	P6S_UW
A.U15.	dobierać produkty lecznicze w odpowiednich dawkach w celu korygowania zjawisk patologicznych w organizmie człowieka i poszczególnych narządach;	P6S_UW
A.U16.	posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych;	P6S_UW
A.U17.	wiązać zmiany patologiczne stwierdzone w badaniu fizykalnym ze zmianami zachodzącymi na poziomie komórkowym;	P6S_UW
A.U18.	rozpoznawać zaburzenia oddychania, krążenia oraz czynności innych układów organizmu człowieka i poszczególnych narządów;	P6S_UW
A.U19.	dobierać odpowiedni test statystyczny, przeprowadzać podstawowe analizy statystyczne i posługiwać się odpowiednimi metodami przedstawiania wyników.	P6S_UW
B.U1.	wdrażać odpowiednie do sytuacji procedury postępowania epidemiologicznego;	P6S_UW
B.U2.	rozpoznawać sytuacje, które wymagają konsultacji z osobą wykonującą inny zawód medycznego lub koordynatorem medycznym;	P6S_UW
B.U3.	dbać o bezpieczeństwo własne, pacjentów, otoczenia i środowiska, a przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów i zasad regulujących postępowanie w przypadku różnych rodzajów zagrożeń;	P6S_UW
B.U4.	udzielać informacji o podstawowych zabiegach i czynnościach dotyczących pacjenta oraz informacji na temat jego stanu zdrowia;	P6S_UW
B.U5.	przestrzegać zasad etyki podczas wykonywania czynności zawodowych;	P6S_KR
B.U6.	przestrzegać praw pacjenta;	P6S_UK

B.U7.	uwzględniać podczas medycznych czynności ratunkowych uwarunkowania kulturowe, religijne i społeczne w odniesieniu do potrzeb pacjenta;	P6S_UW
B.U8.	stosować się do zasad bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych;	P6S_UW
B.U9.	identyfikować czynniki ryzyka wystąpienia przemocy oraz rozpoznawać przemoc i odpowiednio na nią reagować;	P6S_UW
B.U10.	stosować – w podstawowym zakresie – psychologiczne interwencje motywujące i wspierające;	P6S_UW
B.U11.	komunikować się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia;	P6S_UK
B.U12.	podnosić swoje kwalifikacje i przekazywać wiedzę innym;	P6S_UU
B.U13.	zapobiegać zespołowi stresu pourazowego po traumatycznych wydarzeniach, w tym przeprowadzić podsumowanie zdarzenia traumatycznego (<i>debriefing</i>) w zespole;	P6S_UK
B.U14.	radzić sobie ze stresem pod czas czynności związanych z wykonywaniem zawodu ratownika medycznego;	P6S_UW
B.U15.	ocenić funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, konflikt, frustracja);	P6S_UW
B.U16.	porozumiewać się z pacjentem w jednym z języków obcych na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;	P6S_UK
B.U17.	posługiwać się językiem migowym i innymi sposobami oraz środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem niedosłyszącym i niesłyszącym;	P6S_UK
B.U18.	ocenić narażenie na substancje szkodliwe w środowisku człowieka i stosować zasady pomiaru stężeń tych substancji;	P6S_UW
B.U19.	wykonywać czynności zawodowe z poszanowaniem zasad ochrony środowiska;	P6S_UW
B.U20.	określać wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem;	P6S_UW
B.U21.	stosować podstawowe metody dydaktyczne;	P6S_UW
B.U22.	identyfikować obszary zdrowia publicznego szczególnie związane z funkcjonowaniem systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne;	P6S_UW
B.U23.	ocenić poziom swojej sprawności fizycznej i dobrać właściwą formę aktywności do potrzeb swojego organizmu i warunków pracy.	P6S_UW
C.U1.	ocenić stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego;	P6S_UW
C.U2.	ułożyć pacjenta do badania obrazowego oraz monitorować jego stan podczas wykonywania badania;;	P6S_UW

C.U3.	postępować z dzieckiem w oparciu o znajomość symptomatologii najczęstszych chorób dziecięcych;	P6S_UW
C.U4.	przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta;	P6S_UW
C.U5.	dostosowywać sposób postępowania do wieku dziecka;	P6S_UW
C.U6.	oceniać stan noworodka w skali APGAR;	P6S_UW
C.U7.	przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych;	P6S_UW
C.U8.	oceniać stan świadomości pacjenta;	P6S_UW
C.U9.	ułożyć pacjenta w pozycji właściwej do jego stanu lub odniesionych obrażeń ciała;	P6S_UO
C.U10.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu;	P6S_UW
C.U11.	monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii;	P6S_UW
C.U12.	zinterpretować wyniki badań pacjenta z przewlekłą niewydolnością oddechową;	P6S_UW
C.U13.	wykonać badanie elektrokardiograficzne (EKG) i zinterpretować jego zapis w podstawowym zakresie;	P6S_UW
C.U14.	monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi;	P6S_UW
C.U15.	ocenić i opisać stan somatyczny i psychiczny pacjenta;	P6S_UW
C.U16.	przeprowadzić analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych produktów leczniczych oraz interakcji między nimi;	P6S_UW
C.U17.	ocenić stan neurologiczny pacjenta;	P6S_UW
C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi;	P6S_UW
C.U19.	obliczać dawki produktów leczniczych oraz przygotowywać do podania i podawać produkty lecznicze pacjentowi;	P6S_UW
C.U20.	podawać produkty lecznicze stosowane w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, w tym anestetyczne, zwiotczające, analgetyczne, wpływające na profil krzepnięcia krwi, fibrynolityki, aminy presyjne oraz wybrane antybiotyki;	P6S_UW
C.U21.	oznaczать stężenie glukozy;	P6S_UW
C.U22.	zakładać zgłębnik dożołądka;	P6S_UW

C.U23.	zakładać cewnik do pęcherza moczowego;	P6S_UW
C.U24.	asystować przy czynnościach przygotowawczych do transplantacji narządów;	P6S_UW
C.U25.	identyfikować na miejscu zdarzenia sytuację narażenia na czynniki szkodliwe i niebezpieczne	P6S_UW
C.U26.	przygotowywać pacjenta do transportu;	P6S_UW
C.U27.	identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego;	P6S_UW
C.U28.	monitorować stan pacjenta podczas czynności medycznych i transportowych;	P6S_UW
C.U29.	stosować leczenie przeciwbólowe;	P6S_UW
C.U30.	ocenić stopień nasilenia bólu według skali oceny bólu;	P6S_UW
C.U31.	rozpoznać stan nagłego zagrożenia zdrowotnego u pacjenta po przeszczepie narządu;	P6S_UW
C.U32.	monitorować czynności życiowe pacjenta podczas badania diagnostycznego;	P6S_UW
C.U33.	zinterpretować wyniki podstawowych badań toksykologicznych;	P6S_UW
C.U34.	rozpoznawać toksydromy;	P6S_UW
C.U35.	ocenić wskazania do transportu pacjenta do jednostki wyspecjalizowanej, w szczególności do ośrodka toksykologicznego, hiperbarycznego, replantacyjnego lub kardiologii inwazyjnej oraz do centrum leczenia oparzeń;	P6S_UW
C.U36.	szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych i w różnych stanach klinicznych;	P6S_UW
C.U37.	powiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby;	P6S_UW
C.U38.	przewodzić podstawowe czynności resuscytacyjne u dorosłych i dzieci, w tym niemowląt i noworodków;	P6S_UW
C.U39.	przewodzić zaawansowane czynności resuscytacyjne u dorosłych, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację;	P6S_UW
C.U40.	przewodzić zaawansowane czynności resuscytacyjne u dzieci, w tym niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację;	P6S_UW
C.U41.	udrażniać drogi oddechowe metodami bezprzrządowymi;	P6S_UW
C.U42.	udrażniać drogi oddechowe przrządowymi metodami nadgłośniowymi;	P6S_UO

C.U43.	wykonać intubację dotchawiczą w laryngoskopii bezpośredniej u pacjenta ze stwierdzonym nagłym zatrzymaniem krążenia;	P6S_UW
C.U44.	wykonywać konikopunkcję;	P6S_UW
C.U45.	wdrożyć tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech;	P6S_UW
C.U46.	stosować zasady aseptyki i antyseptyki;	P6S_UW
C.U47.	zaopatrywać rany, z uwzględnieniem ich rodzaju i charakterystyki;	P6S_UW
C.U48.	tamować i zaopatrywać krwawienia lub krwotoki z użyciem opatrunków zwykłych, hemostatycznych i opaski uciskowej;	P6S_UW
C.U49.	przewodzą wentylację zastępczą z użyciem worka samorozprężalnego	P6S_UW
C.U50.	przewodzą wentylację zastępczą z użyciem respiratora transportowego;	P6S_UW
C.U51.	wykonywać defibrylację elektryczną z użyciem defibrylatora zautomatyzowanego;	P6S_UW
C.U52.	wykonywać defibrylację elektryczną z użyciem defibrylatora manualnego;	P6S_UW
C.U53.	wykonywać kardiowersję i elektrostymulację zewnętrzną serca;	P6S_UW
C.U54.	oceniać nagłe stany neurologiczne u pacjenta;	P6S_UW
C.U55.	wykonywać dostęp doszpikowy przy użyciu gotowego zestawu;	P6S_UW
C.U56.	pobrać krew oraz zabezpieczyć materiał do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych;	P6S_UW
C.U57.	unieruchomić kończyny po urazie;	P6S_UW
C.U58.	stabilizować i unieruchomić kręgosłup;	P6S_UW
C.U59.	wdrożyć odpowiednie postępowanie w odmie opłucnowej zagrażającej życiu;	P6S_UO
C.U60.	ocenić obrażenia przy zastosowaniu skal urazowych;	P6S_UW
C.U61.	przyjąć poród nagły w warunkach pozaszpitalnych;	P6S_UW
C.U62.	decydować o niepodjęciu resuscytacji krążeniowo-oddechowej lub o zaprzestaniu jej przeprowadzenia;	P6S_UW
C.U63.	dokonać segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji medycznej szpitalnej z wykorzystaniem systemów informatycznych;	P6S_UW

C.U64.	działać zespołowo, udzielając pomocy w trudnych warunkach terenowych oraz w warunkach znacznego obciążenia fizycznego i psychicznego;	P6S_UO
C.U65.	transportować pacjenta w warunkach przedszpitalnych, wewnątrzszpitalnych i międzyszpitalnych;	P6S_UO
C.U66.	identyfikować obrażenia ciała i wdrażać postępowanie ratunkowe, z uwzględnieniem obrażeń wielomiejscowych i wielonarządowych;	P6S_UW
C.U67.	identyfikować wskazania do transportu do centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci i zgłaszać spełnienie kryteriów kwalifikacji kierownikowi zespołu urazowego lub kierownikowi zespołu urazowego dziecięcego;	P6S_UW
C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza;	P6S_UW
C.U69.	dostosować postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta;	P6S_UW
C.U70.	przewodzić dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych;	P6S_UW
C.U71.	rozpoznać pewne znamiona śmierci i stwierdzić zgon pacjenta;	P6S_UW
C.U72.	wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19, pneumokokom, wściekliźnie oraz inne obowiązkowe i zalecane szczepienia ochronne zgodnie z przepisami prawa;	P6S_UW
C.U73.	rozpoznawać i klasyfikować NOP oraz charakteryzować miejscowe i uogólnione reakcje organizmu występujące u pacjenta;	P6S_UW
C.U74.	wdrażać procedury medyczne i działania ratunkowe w przypadku zdarzenia z dużą liczbą poszkodowanych;	P6S_UW
C.U75.	wdrażać procedury medyczne i działania ratunkowe w przypadku wystąpienia zagrożenia terrorystycznego, chemicznego, biologicznego, radiacyjnego lub nuklearnego;	P6S_UW
C.U76.	przewodzić medyczne czynności ratunkowe i udzielać świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe udzielane przez ratownika medycznego z zachowaniem regulacji prawnych dotyczących wykonywania zawodu ratownika medycznego;	P6S_UW
C.U77.	stosować środki przymusu bezpośredniego w systemie ochrony zdrowia;	P6S_UW
C.U78.	przeprowadzić badanie kwalifikacyjne do szczepień ochronnych przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19 oraz innych obowiązkowych i zalecanych szczepień ochronnych;	P6S_UW
C.U79.	wykonać kaniulację żył obwodowych kończyn górnych i dolnych oraz żyły szyjnej zewnętrznej.	P6S_UW
KOMPETENCJE SPOŁECZNE Absolwent jest gotów do:		

K.1	aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem;	P6S_UO
K.2	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	P6S_KK
K.3	wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw i potrzeb;	P6S_KR
K.4	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole, w tym z osobami wykonującymi inne zawody medyczne, oraz w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;	P6S_KO
K.5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	P6S_KK
K.6	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	P6S_KK
K.7	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu.	P6S_KR

ZAJĘCIA LUB GRUPY ZAJĘĆ Z PROGRAMU STUDIÓW
(treści programowe)

Nazwa kierunku studiów:	RATOWNICTWO MEDYCZNE
Zajęcia/ grupy zajęć (kod i nazwa)*	Treści programowe
Nauki przedkliniczne	
Anatomia	Zajęcia z przedmiotu Podstawy anatomii i histologii mają na celu zapoznanie studentów z ogólną budową ciała ludzkiego i obejmują kompleksowo makroanatomię, mikroanatomię i histologię tak funkcjonalną jak i topograficzną, a w odniesieniu do najważniejszych struktur także rentgenowską. Uwzględniają prawidłowe mianownictwo polskie, a odnośnie najważniejszych narządów i struktur także mianownictwo łacińskie, tudzież eponimy morfologiczne i symbole, w zakresie umożliwiającym studiowanie kolejnych przedmiotów oraz, po ukończeniu studiów, samodzielne wykonywanie zawodu ratownika medycznego. Wiadomości z zakresu makroanatomii dotyczą budowy i topografii narządów, układów i innych struktur, uwzględniając ich unaczynienie i unerwienie, a także nawiązują do ich czynności i znaczenia klinicznego w stanie zdrowia i w stanie choroby, a w przypadku stwierdzenia dysfunkcji poszczególnych struktur dają podstawę do podjęcia odpowiednich działań. Mikroanatomia i histologia dotyczy budowy mikrostruktur w zakresie niezbędnym do zrozumienia budowy i funkcjonowania całego organizmu.
Fizjologia z elementami fizjologii klinicznej	Przekazanie studentom wiedzy z zakresu fizjologii człowieka. Omówienie mechanizmów fizjologicznych funkcjonowania poszczególnych narządów i układów, wzajemnych zależności pomiędzy nimi oraz mechanizmów regulujących funkcjonowanie organizmu jako całości. Omówienie procesów fizjologicznych zachodzących w organizmie na poziomie komórkowym. Przekazanie wiedzy obejmującej czynności organizmu człowieka i ich regulację.
Biologia i mikrobiologia	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z zagadnieniami z zakresu biologii, ze szczególnym uwzględnieniem budowy komórki oraz funkcjami jej poszczególnych struktur, w tym organizacją i budową materiału genetycznego. Ponadto, zajęcia mają na celu przekazanie wiedzy dotyczącej mikrobiologii – studenci poznają charakterystykę wybranych rodzajów/gatunków drobnoustrojów (bakterii, wirusów, grzybów mikroskopowych) oraz pasożytów, a także choroby, które wywołują, z wyszczególnieniem aspektów epidemiologicznych i podstaw diagnostyki. W ramach przedmiotu omówione zostaną również metody dezynfekcji, sterylizacji i postępowania antyseptycznego wraz z podkreśleniem ich znaczenia w praktyce zawodowej ratownika medycznego.
Biofizyka	Przedmiot obejmuje podstawy teoretyczne biofizyki (bioenergetyki i termokinetyki) oraz biofizyki układów biologicznych (biofizyka molekularna komórek, tkanek i narządów), a także oddziaływania czynników fizycznych na żywy organizm (wpływ czynników

	mechanicznych, temperatury i wilgotności fizycznej, pola elektrycznego i magnetycznego, promieniowania jonizującego i niejonizującego). Przedmiot jest prowadzony z ukierunkowaniem na przedmioty pokrewne, takie jak biochemia i fizjologia.
Biochemia z elementami chemii	Nauczanie biochemii ma na celu zdobycie przez studentów wiedzy na temat zjawisk zachodzących w żywym organizmie. Poznanie procesów biochemicznych na poziomie podstawowym daje studentowi możliwość lepszego zrozumienia naturalnych zjawisk fizjologicznych, patologicznych oraz procesów naprawczych. Przedmiot obejmuje również elementy chemii nieorganicznej, fizycznej oraz organicznej z elementami biochemii statycznej. Celem nauczania przedmiotu jest również wyjaśnianie mechanizmów funkcjonowania organizmu, co ułatwi zrozumienie i naukę innych przedmiotów medycznych, jak: fizjologia, histologia, patofizjologia, toksykologia, mikrobiologia, farmakologia czy wprowadzenie do diagnostyki laboratoryjnej. Poznanie podstaw biochemii i chemii umożliwi absolwentowi studiów licencjackich aktywny udział w programach profilaktyki, promocji zdrowia i pracę w zespole terapeutycznym.
Farmakologia z toksykologią	Celem przedmiotu Farmakologia z toksykologią jest przekazanie studentom kompleksowej wiedzy z zakresu farmakologii i toksykologii, ze szczególnym uwzględnieniem zastosowania farmakoterapii w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego. Zakres tematyczny obejmuje mechanizmy działania leków, drogi ich podawania, interakcje, działania niepożądane oraz toksyczność substancji leczniczych. Student zapoznaje się również z zasadami farmakoterapii dostosowanej do specyfiki wieku i stanu pacjenta, w tym u dzieci, osób dorosłych, kobiet w ciąży oraz seniorów. Istotnym elementem nauczania jest szczegółowa charakterystyka leków, które mogą być samodzielnie stosowane przez ratowników medycznych. Przedmiot rozwija umiejętności w zakresie doboru produktów leczniczych, oceny procesów farmakokinetycznych i farmakodynamicznych oraz korzystania z dostępnych źródeł informacji farmaceutycznej. Ponadto kształtowane są postawy etyczne oraz świadomość odpowiedzialności zawodowej w kontekście podejmowanych decyzji terapeutycznych.
Informatyka i biostatystyka	Rozwijanie umiejętności w zakresie korzystania z baz danych, w tym również internetowych, a także wyszukiwania informacji za pomocą dostępnych narzędzi. Wprowadzenie elementarnych pojęć i wzorów ze statystyki oraz wskazanie na możliwości wykorzystania ich w badaniach medycznych. Nauczenie metod analizy opisowej. Pozyskanie umiejętności w zakresie stosowania testów statystycznych – odpowiedniego ich doboru oraz prezentacji wyników. Kształcenie umiejętności sprawnego wykorzystania technologii informacyjnej w życiu zawodowym i codziennym.
Patologia	Patologia, Patomorfologia, Histopatologia, Cytologia – przedstawienie działów współczesnej patomorfologii. Celem nauczania przedmiotu jest zapoznanie studenta z podstawowymi mechanizmami, które prowadzą do zaburzeń homeostazy ustroju, czyli choroby. Szczególną uwagę zwracając na fakt, iż nawet miejscowy proces patologiczny wywołuje następstwa, nieraz odległe, i bywa przyczyną zaburzeń ogólnoustrojowych dotyczących całości środowiska wewnętrznego. Patologia narządowa układu krążenia, oddechowego, trawiennego, hormonalnego, metabolicznego, moczowo-płciowego i nerwowego. Student pozna i zrozumie całość procesów zachodzących w organizmie chorego ze szczególnym uwzględnieniem stanów nagłych, będących bezpośrednim zagrożeniem życia.
Nauki społeczne i humanizm w ratownictwie medycznym	
Socjologia medycyny	Celem przedmiotu jest wprowadzenie studenta w zakres dwóch głównych obszarów tematycznych: socjologii medycyny i komunikacji medycznej. Pierwszy obszar obejmuje socjologiczne teorie zdrowia i choroby, w tym teorię wieloprzyczynowości choroby oraz problem choroby funkcjonalnej czyli bez uchwytnej tła organicznego, problematykę patologii społecznych, socjologiczną koncepcję instytucji

	medycznych, społeczny i kulturowy wymiar zdrowia i choroby, rolę rodziny w procesie leczenia. Drugi obszar obejmuje problematykę komunikacji ratownika medycznego z różnymi grupami pacjentów w tym, m.in. z pacjentami - dziećmi, pacjentami z zaburzeniami psychicznymi, pacjentami agresywnymi, pacjentami, którzy doświadczyli przemocy lub traumy, pacjentami - seniorami. W ramach przedmiotu studenci uczeni są również, czym jest komunikacja terapeutyczna oraz w jaki sposób komunikować wsparcie. Celem jest uwrażliwienie studentów na rozmaite aspekty związane z komunikacją z pacjentem i jego rodziną, w różnych sytuacjach zagrożenia życia oraz w sytuacjach kontaktu z placówkami służby zdrowia. W ramach zajęć student nabędzie podstawową wiedzę oraz umiejętności dotyczące form komunikacji z pacjentem, rodziną pacjenta, a także ze z przedstawicielami innych grup medycznych w systemie opieki zdrowotnej.
Psychologia	Studenci poznają podstawowe zagadnienia z zakresu psychologii, które w przyszłości ułatwią im pracę z pacjentem i pozwolą lepiej go zrozumieć. Uczestnicy dowiadują się jak postępować z tzw/ trudnym pacjentem, jak dobrze przekazać złe informacje pacjentowi lub jego bliskim i uczą się jak do tego celu wykorzystać wiedzę psychologiczną zdobytą w trakcie zajęć. Ponadto studenci nabiorą wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie radzenia sobie z traumą psychologiczną (ang. peer support, defuzing, debriefing, wsparcie psychologiczne). W toku zajęć kształtowane są przede wszystkim takie umiejętności jak: radzenie sobie ze stresem zawodowym oraz godzenie pracy zawodowej z życiem osobistym – work-life ballance. W ramach ćwiczeń, studenci nabierają kompetencji w zakresie rozpoznawania chorób i zaburzeń psychicznych, radzenia sobie ze stresem i troski o własne zdrowie psychofizyczne.
Dydaktyka medyczna	Celem przedmiotu jest przygotowanie studentów kierunku Ratownictwo Medyczne do prowadzenia kursów i szkoleń z zakresu pierwszej pomocy i kwalifikowanej pierwszej pomocy. Poznanie metodyki samodzielnego planowania i prowadzenia zajęć dydaktycznych, nabycie umiejętności świadomego, skutecznego i efektywnego kierowania procesem nauczania – uczenia się. Studenci poznają różne formy prowadzenia zajęć, ich specyfikę i cele, poznają metody nauczania oraz czynniki warunkujące efektywność procesu nauczania. Poznają zadania dydaktyczne wymuszające głębokie przetwarzanie informacji i ich trwałe zapisanie w pamięci. Studenci poznają różne style uczenia się, sposoby motywowania, czynniki, od których zależy zaangażowanie w dydaktyczną sytuację zadaniową. Podejmą rolę instruktora ratownictwa medycznego i dokonają oceny własnych umiejętności dydaktycznych.
Etyka zawodowa ratownika medycznego	Celem przedmiotu Etyka zawodowa ratownika medycznego w zakresie wiedzy jest zaznajomienie z podstawami teoretycznymi oraz aparatem pojęciowym i językiem etyki biomedycznej, a także z podstawowymi pojęciami teoriopoznawczymi logicznymi. Drugim celem przedmiotu w zakresie wiedzy jest zapoznanie studentów ze szczegółowymi zasadami regulującymi poprawne etycznie wykonywanie zawodu ratownika medycznego. W zakresie umiejętności i kompetencji społecznych celem przedmiotu jest wykształcenie właściwych postaw etycznych, polegających na zindywidualizowanym podejściu do pacjenta, poszanowaniu jego praw i kierowaniu się jego dobrem oraz jego oczekiwaniami wynikającymi z tła społeczno – kulturowego.
Prawo medyczne	Głównym celem jest zapoznanie studentów z pojęciami z zakresu prawoznawstwa i katalogiem źródeł prawa oraz przedstawienie głównych aspektów prawnych funkcjonowania opieki zdrowotnej w Polsce. Przedstawienie studentom systemu prawa, struktury aktów prawnych z podziałem prawa na gałęzie. Zapoznanie z regulacjami prawnymi dotyczącymi podmiotów leczniczych oraz wykładnia prawa i wybranymi zagadnieniami odpowiedzialności w zawodach medycznych. Przedmiot ma również na celu wyjaśnienie studentom sensu przepisów prawnych. Podczas realizacji zajęć student pozna specyfikę języka za pomocą którego zakodowane są teksty prawne. W przypadku wykładni prawa będzie w stanie dokonać interpretacji zgodnej z zasadą clara non sunt interpretanda (to co jest zrozumiałe i jasne nie wymaga interpretacji).

Zdrowie publiczne	Zakres i działania Zdrowia Publicznego. Kryteria i ocena zdrowia. Czynniki determinujące zdrowie jednostki i społeczeństwa. Zadania i stopnie profilaktyki zdrowotnej. Edukacja zdrowotna. Sanologia. Rodzaje epidemiologii służące do oceny stanu zdrowia populacji. Problemy demograficzne we współczesnym świecie. Zmiany w strukturze demograficznej w Polsce i na świecie. Starzenie się społeczeństw a nowe zadania dla Zdrowia Publicznego. Problemy ludzi starszych a problemy państwa. Choroby cywilizacyjne w Polsce i na świecie. Zadania ratownika medycznego w profilaktyce chorób cywilizacyjnych. Rola i zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Szczepienia ochronne w Polsce. Promocja zdrowia. Systemy Opieki Zdrowia w Polsce, Unii Europejskiej i na Świecie. Świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych w Polsce. Inne sposoby finansowania i rodzaje usług medycznych. Międzynarodowe klasyfikacje statystyczne chorób i problemów zdrowotnych, procedur medycznych i funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia /ICD-9,ICD-10,ICF/ Negatywne skutki zdrowotne we <i>współczesnych</i> społeczeństwach wynikiem występowania patogenów biologicznych. Wybrane choroby bakteryjne, wirusowe, grzybicze i pasożytnicze oraz ich profilaktyka. Podstawowe zasady zdrowego odżywiania. Metody oceniające sposoby żywienia. Diety zalecane w chorobach cywilizacyjnych. Piramida żywieniowa wg WHO. Środowisko pracy. Ergonomia w miejscu pracy. Czynniki środowiska pracy związane z wykonywanym zawodem ratownika medycznego.
Ekonomia i zarządzanie w ochronie zdrowia	Przedstawienie najważniejszych zagadnień z ekonomii z uwzględnieniem podstawowych teorii mikro i makroekonomicznych. Zapoznanie studentów z podstawową wiedzą dotyczącą funkcjonowania gospodarki rynkowej. Zapoznanie studenta z zagadnieniami związanymi z funkcjonowaniem podmiotów systemu ochrony zdrowia oraz z problemami ewaluacji i kontroli w ochronie zdrowia oraz zasadami zarządzania podmiotami systemu ochrony zdrowia. Poznanie prawnych, organizacyjnych i etycznych uwarunkowań wykonywania zawodu ratownika medycznego, z uwzględnieniem miejsca zatrudnienia i pełnionej funkcji.
Badania naukowe w ratownictwie medycznym	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z ideą prowadzenia badań naukowych, etapami planowania badań i sposobami opracowania uzyskanych wyników. Przedstawienie podstawowych metod analizy statystycznej wykorzystywanych w badaniach populacyjnych i diagnostycznych oraz sposobów prezentacji wyników. Omówienie rodzajów badań naukowych, obserwacyjnych i doświadczalnych, badań in vitro służących rozwojowi medycyny i nauk biomedycznych, także ze szczególnym uwzględnieniem pojęcia eksperymentu medycznego i badań klinicznych w zakresie ratownictwa medycznego. Analiza różnych typów publikacji naukowych, struktury publikacji, miar efektu. Nauczanie przedmiotu przygotowuje studenta do krytycznej analizy badań naukowych z ratownictwa medycznego i nauk medycznych, wyjaśniania różnic między rodzajami badań oraz szeregowania według wiarygodności i jakości dowodów naukowych czy oceny przydatności różnych typów publikacji naukowych do praktycznych zastosowań medycznych.

Język obcy	Celem przedmiotu jest opanowanie języka angielskiego na poziomie B2 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, ze szczególnym uwzględnieniem komunikacji w zawodzie ratownika medycznego. Student zdobywa umiejętność skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem, aktywnego słuchania oraz nawiązywania kontaktu interpersonalnego, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowym. Uczy się organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych. Program obejmuje naukę słownictwa i struktur gramatycznych niezbędnych do jasnej i precyzyjnej komunikacji ustnej i pisemnej w kontekście zawodowym. Studenci uczą się również korzystania z języka obcego jako narzędzia dalszego rozwoju zawodowego, m.in. poprzez lekturę literatury specjalistycznej, udział w seminariach, konferencjach i projektach międzynarodowych. Proces nauczania oparty jest na autentycznych materiałach (artykuły, podcasty, nagrania wideo), ćwiczeniach leksykalnych i gramatycznych oraz przygotowywaniu i prezentowaniu własnych wypowiedzi na tematy medyczne.
Zajęcia sprawnościowe z elementami ratownictwa specjalistycznego	Nabywanie umiejętności udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków, włączania się w działania zespołowe, udzielając pomocy w trudnych warunkach terenowych w dzień i w nocy oraz w warunkach znacznego obciążenia fizycznego i psychicznego. Identyfikowanie na miejscu zdarzenia sytuację narażenia na czynniki szkodliwe i niebezpieczne. Układanie pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała.
Współpraca i komunikacja w zespole	Student poznaje zasady partnerskiej współpracy w ramach zespołu w opiece przedszpitalnej (ZRM) i szpitalnej (SOR i inne oddziały). Wypracowane, w toku zajęć, umiejętności współpracy i komunikacji w zespole zaowocują możliwością świadczenia wysokiej jakości usług medycznych, lepszym relacją międzyludzkim, zmniejszą ryzyko wystąpienia konfliktów w zespole. Zajęcia wpłyną pozytywnie na odbiór świadczeń medycznych przez pacjentów i ich bliskich oraz na poczucie ich bezpieczeństwa.
Nauki kliniczne	
Pediatrya	Kształtowanie umiejętności w zakresie: Oceny wieku, masy ciała i ogólnego stanu zdrowia dziecka Oceny prawidłowości, co do rozwoju dziecka Rozpoznawania stanów zagrożenia życia u dzieci w warunkach przedszpitalnych i szpitalnych; Podejmowania czynności ratujących życie wobec dzieci w nagłym zagrożeniu życia w warunkach przedszpitalnych i szpitalnych; Monitorowania czynności życiowych dzieci Współuczestniczenia w analgezji i sedacji dzieci. Inspirowanie i mobilizowanie do samodzielnego i systematycznego pogłębiania wiedzy.
Choroby wewnętrzne z elementami onkologii	Nauka rozpoznania i leczenia stanów zagrożenia życia wśród chorób wewnętrznych. Zapoznanie studentów z onkologią, ze szczególnym uwzględnieniem najczęstszych nowotworów oraz zagadnień opieki paliatywnej. Zapoznanie studentów z geriatrią, ze szczególnym uwzględnieniem najczęstszych problemów zdrowotnymi i psychospołecznymi osób w wieku starszym.
Neurologia	Nauczenie studentów rozpoznawania i prawidłowego postępowania w ostrych stanach neurologicznych. Przyswojenie podstawowych wiadomości z zakresu neurologii.
Psychiatria	Poznanie podstawowych zagadnień psychiatrii (w tym przepisów prawa) oraz poznanie podstawowych pojęć z zakresu terminologii psychiatrycznej: psychopatologii ogólnej i szczegółowej, umiejętność praktycznego zastosowania wiedzy teoretycznej w definiowaniu podstawowych psychiatrycznych jednostek chorobowych,

	nabycie umiejętności przeprowadzania wywiadu z pacjentem w kierunku podejrzewanych zaburzeń psychicznych, nabycie umiejętność oceny stanu psychicznego i wyciągania wniosków z obserwacji stanu psychicznego oraz rozpoznawania prawidłowego i nieprawidłowego stanu psychicznego, nabycie umiejętności rozmowy z osobą z zaburzeniami psychicznymi, praktyczne zastosowanie zdobytej wiedzy w codziennej praktyce ratownika medycznego, nabycie umiejętności postępowania ratownika medycznego w psychiatrycznych stanach nagłych
Choroby zakaźne	Przedmiot obejmuje podstawy chorób zakaźnych, ich występowanie, następstwa oraz zasady rozpoznawania, profilaktyki oraz udzielania pierwszej pomocy w pracy ratownika medycznego.
Kardiologia	Poznanie badania podmiotowego (wywiadu) i przedmiotowego (fizykalnego) w chorobach układu krążenia. Umiejętność wykonania EKG i interpretacja zapisu EKG. Diagnostyka bólów w klatce piersiowej. Rozpoznawanie i leczenie choroby niedokrwiennej serca. Rozpoznawanie i leczenie zaburzeń rytmu i przewodzenia. Rozpoznawanie i leczenie ostrej i przewlekłej niewydolności serca. Rozpoznawanie i leczenie zatoru tętnicy płucnej. Rozpoznawanie i leczenie w tętniaka rozwarstwiającego aorty. Rozpoznawanie i leczenie nadciśnienia tętniczego. Postępowanie w przełomie nadciśnieniowym. Rozpoznawanie wybranych wad wrodzonych układu krążenia u pacjentów dorosłych. Znajomość odrębności w budowie i funkcjonowaniu układu krążenia u dorosłych pacjentów po chirurgicznej korekcji wrodzonych wad serca. Rozpoznawanie i wdrożenia postępowania przedszpitalnego w ostrych stanach kardiologicznych zagrażających wystąpieniem nagłego zgonu sercowego. Podstawowe zasady farmakoterapia u pacjenta w stanie wstrząsu kardiogenego, zasady leczenia, interakcje lekowe. Zasady elektroterapii w tym znajomość wskazań i umiejętność wykonania defibrylacji automatycznej, manualnej a także kardiowersji elektrycznej. Opanowanie umiejętności wykonania i interpretacji badania EKG. Pacjent po transplantacji serca – aspekty leczenia, diagnostyka powikłań, objawy odrzucenia przeszczepu.
Medycyna katastrof	Medycyna katastrof jako nauka. Rodzaje katastrof. Podział katastrof wg WHO. Zasady organizacji, kierowania i prowadzenia akcji ratunkowej podczas zdarzeń mnogich/masowych i katastrof. Podział stref i faz. Akty prawne, aktualnie obowiązujące, dotyczące prowadzenia akcji ratunkowej: Ustawa o Państwowym Ratownictwie Medycznym; Ustawa o Zarządzaniu kryzysowym. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o Krajowym Systemie Ratowniczo Gaśniczym. Procedury – zdarzenia mnogie/masowe. Zasady segregacji medycznej. Postępowanie z pacjentem w warunkach działań przedszpitalnych Zasady udzielania pomocy na poziomie BLS, KPP. Szybka ocena wstępna, szybkie badanie urazowe wg protokołu MARCH i odmienności w innych sytuacjach zagrożenia na miejscu zdarzenia środki ochrony własnej, Procedury - zasady komunikacji i prowadzenia dokumentacji. Segregacja medyczna. Postępowanie z pacjentem na miejscu zdarzenia, w trakcie transportu oraz w szpitalnym oddziale ratunkowym. Ćwiczenie zdarzenia masowego.
Toksykologia kliniczna	Opanowanie podstawowej wiedzy i umiejętności oraz nabycie kompetencji społecznych dotyczących postępowania diagnostyczno-terapeutycznego u pacjenta po ekspozycji toksykologicznej – w zakresie niezbędnym w pracy ratownika medycznego – umożliwiającej zapewnienie skutecznej pierwszej kwalifikowanej pomocy medycznej, bezpiecznej opieki i transportu ofiarom zatruć.
Podstawowe zabiegi medyczne	Wywiad dotyczący stanu zdrowia. Zasady i techniki badania fizykalnego. Formułowanie diagnozy ratowniczej na podstawie przeprowadzonego badania. Dokumentacja przeprowadzonego badania. Zakażenia związane z opieką zdrowotną jako zdarzenia niepożądane. Źródła i drogi szerzenia drobnoustrojów w środowisku pozaszpitalnym i szpitalnym. Sposoby kontroli szerzenia się, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych. Dezynfekcja powierzchni i pomieszczeń. Sterylizacja – Centralne Sterylizatornie. Higieniczne mycie i dezynfekcja rąk. Udział ratownika w wykonywaniu zabiegów

	aseptycznych. Podstawowe narzędzia, przygotowanie do instrumentowania. Zasady postępowania z rękawicami medycznymi. Profilaktyka zakażeń w związku z nakłuwaniem naczyń krwionośnych. Ryzyko zdarzeń niepożądanych w procedurach inwazyjnych. Ekspozycja zawodowa. Pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, nawrotu kapilarnego, ciężaru ciała. Desmurgia. Technika wykonywania opatrunków. Istota, cel, wskazania, powikłania, obowiązujące zasady i technika.
Techniki zabiegów medycznych	Student nabywa umiejętności: Zakładanie zgłębnika do żołądka. Karmienie chorego przez zgłębnik. Płukanie żołądka. Istota, cel, wskazania, powikłania, obowiązujące zasady i technika. Wykonywania zabiegów doodbytniczych. Istota, cel, wskazania, powikłania, obowiązujące zasady i technika Cewnikowanie pęcherza moczowego. Istota, cel, wskazania, powikłania, obowiązujące zasady i technika. Istota, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, obowiązujące zasady i technika wykonania próby śródskórnej, wstrzyknięcia podskórnego i domięśniowego. Istota, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, obowiązujące zasady i technika nakłucia żylnego w celu diagnostycznym i leczniczym i założenia drogi dożylniej. Istota, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, obowiązujące zasady i technika, podawania leków drogą dożylną i drogą wlewu kroplowego. Umiejętności wykonywania szczepień ochronnych i oceny ewentualnych powikłań.
Medycyna ratunkowa dorosłych	Przedmiot obejmuje szeroki zakres wiedzy i umiejętności niezbędnych do rozpoznawania, oceny oraz leczenia stanów nagłego zagrożenia zdrowotnego u pacjentów dorosłych. Studenci uczą się prowadzenia wywiadu i badania fizykalnego, stosowania podstawowych i zaawansowanych technik resuscytacyjnych, wentylacji, udrażniania dróg oddechowych oraz podawania leków w stanach nagłych. Zajęcia rozwijają również kompetencje w zakresie monitorowania stanu pacjenta, prowadzenia działań zabezpieczających i przygotowania do transportu medycznego. Kształtowane są także postawy etyczne, odpowiedzialność zawodowa oraz umiejętność pracy w stresie. Przedmiot przygotowuje studentów do prowadzenia zaawansowanych działań ratunkowych w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego u pacjentów dorosłych, również w przypadkach urazów wielonarządowych i sytuacji szczególnych. Zajęcia obejmują ocenę stanu pacjenta, prowadzenie wywiadu i badania fizykalnego, postępowanie w przypadku odmy, zatrzymania krążenia, obrażeń klatki piersiowej, jamy brzusznej, głowy i kręgosłupa, a także zasady farmakoterapii i kwalifikowanego transportu medycznego. Studenci uczą się przestrzegania standardów etycznych i praw pacjenta.
Medycyna ratunkowa dzieci	Zapoznanie studentów ze sposobem postępowania z dzieckiem w stanie zagrożenia życia i zdrowia, zdobycie wiedzy na temat algorytmów postępowania w przypadku nagłego zatrzymania krążenia oraz możliwych przyczyn wystąpienia stanów zagrożenia życia. Opanowanie umiejętności oceny stanu dziecka wg schematu ABCDE. Zapoznanie z pojęciem tlenoterapii, wentylacji biernej. Nabycie umiejętności wykonywania na fantomach wkłuc dożylnych i doszpikowych oraz udrażniania dróg oddechowych. Zapoznanie studentów ze sposobem postępowania z dzieckiem w stanie zagrożenia życia i zdrowia spowodowanym różnymi urazami (w tym urazami czaszkowo-mózgowymi, oparzeniami, klatki piersiowej i brzucha oraz kończyn, kręgosłupa i rdzenia kręgowego). Przedstawienie studentom definicji, patofizjologii, symptomatologii, diagnostyki oraz leczenia stanów nagłych u dzieci (m.in. wstrząsu hipowolemicznego, septycznego, anafilaktycznego, neurogennego, kardiogenego; sepsy; drgawkowego i niedrgawkowego stanu padaczkowego; stanów utraty przytomności; urazów czaszkowo-mózgowych; oparzeń; diagnostyki różnicowej gorączki, wymiotów, bólów brzucha, bólów w klatce piersiowej oraz diagnostyki laboratoryjnej; prezentacji przypadków klinicznych).

	Nabycie przez studentów umiejętności przeprowadzania wywiadu lekarskiego i klinicznego badania przedmiotowego. Nabycie umiejętności oceny stopienia nasilenia bólu według znanych skal. Zapoznanie studentów z leczeniem bólu w praktyce ZRM. Nabycie umiejętności tamowania krwotoków zewnętrznych i unieruchamiania kończyn po urazie, a także stabilizowania i unieruchamiania kręgosłupa. Nabycie przez studentów zdolności aktywnego słuchania, nawiązania kontaktu interpersonalnego, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. Nauczanie organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym.
Medyczne czynności ratunkowe	Przedmiot obejmuje kompleksowe przygotowanie studentów do samodzielnego wykonywania medycznych czynności ratunkowych w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego. Zajęcia łączą wiedzę teoretyczną z praktycznym szkoleniem w zakresie diagnostyki, terapii inwazyjnej i nieinwazyjnej oraz oceny stanu pacjenta. Szczególny nacisk położono na procedury stosowane w warunkach przedszpitalnych i na szpitalnych oddziałach ratunkowych, zgodne z aktualną wiedzą medyczną, zasadami etyki oraz prawami pacjenta.
Procedury ratunkowe przedszpitalne	Celem przedmiotu jest zapoznanie ze specyfiką pracy ratownika medycznego oraz strukturą Państwowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Student poznaje zasady prowadzenia podstawowych zabiegów resuscytacyjnych oraz postępowania w sytuacjach szczególnych na poziomie pierwszej pomocy u pacjentów nieurazowych.
Procedury ratunkowe wewnątrzszpitalne	Celem przedmiotu jest zapoznanie studenta ze specyfiką prowadzenia medycznych czynności ratunkowych w warunkach szpitalnych. Przedmiot stanowi bezpośrednie przygotowanie do praktyk śródrocznych w szpitalu. Student poznaje i nabywa umiejętności nieinwazyjnego monitorowania pacjentów. Poznaje przyrządowe techniki udrażniania górnych dróg oddechowych oraz algorytm resuscytacji wewnątrzszpitalnej na poziomie Immediate Life Support wg ERC.
Ginekologia i położnictwo	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów kierunku Ratownictwo medyczne z: Fizjologią i patofizjologią ciąży. Porodem prawidłowym i powikłanym – postępowanie. Najczęstszymi przyczynami zagrożenia życia matki i płodu – rozpoznanie, postępowanie. Porodem ulicznym. Zarysem chorób ginekologicznych. Stanami nagłego zagrożenia życia w ginekologii – objawy, rozpoznanie, leczenie.
Chirurgia	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami z zakresu chirurgii W szczególności : zapoznanie studentów z podstawowymi terminami z zakresu chirurgii, omówienie zjawisk przebiegających w organizmie człowieka: gospodarka wodno-elektrolitowa, gojenie ran, powstawanie wstrząsu. Wyjaśnienie hemostazy, krwawienia i leczenia krwią omówienie zakażeń w chirurgii: zakażeń skóry i tkanek miękkich, zakażeń miejsca operowanego, profilaktyka przeciwtęczowa omówienie oparzeń i odmrożeń, zapoznanie studenta z podstawowymi wiadomościami z chirurgii onkologicznej, omówienie ostrych chorób jamy brzusznej oraz metod ich leczenia, wyjaśnienie często występujących jednostek chorobowych spotykanych na oddziale chirurgii ogólnej, wskazanie prawidłowego sposobu przeprowadzenia badania podmiotowego i przedmiotowego pod kątem chorób chirurgicznych. Zapoznanie studenta z podstawowym instrumentarium chirurgicznym oraz pracą na oddziale chirurgii ogólnej i na sali operacyjnej, zapoznanie studenta z metodami diagnostycznymi używanymi w chirurgii, zapoznanie studenta z metodami leczenia operacyjnego lub zachowawczego w jednostkach chorobowych wraz ze wskazaniami i przeciwwskazaniami do ich stosowania. Zapoznanie studentów z ideą transfuzjologii, procedurami w zakresie niezbędnym dla ratownika medycznego. Nabycie podstawowej teoretycznej i praktycznej wiedzy z zakresu chirurgii klatki piersiowej. Celem przedmiotu jest również zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami z zakresu chirurgii naczyniowej. W szczególności :

	zapoznanie studentów z podstawowymi terminami z zakresu chirurgii naczyniowej, wskazanie prawidłowego sposobu przeprowadzenia badania podmiotowego i przedmiotowego pod kątem chorób naczyń krwionośnych oraz chłonnych omówienie podstawowych jednostek chorobowych naczyń krwionośnych wskazanie jednostek chorobowych w których potrzebna jest pilna interwencja lekarska i różnicowanie ich z stanami przewlekłymi. Nabycie umiejętności udzielania pierwszej pomocy i kompetencji społecznych z zakresu chirurgii szczękowo-twarzowej.
Ortopedia i traumatologia narządu ruchu	Zapoznanie przyszłych ratowników medycznych z urazami narządów ruchu: ich rodzajami, objawami, specyfiką wiekową, zasadami pierwszej pomocy i leczeniem etapowym
Intensywna terapia	Opanowanie podstawowej wiedzy i umiejętności oraz nabycie kompetencji społecznych dotyczących postępowania diagnostyczno-terapeutycznego u pacjenta w stanie krytycznym – w zakresie niezbędnym w pracy ratownika medycznego – umożliwiającej zapewnienie bezpiecznej opieki i transportu pacjentom, wymagającym sztucznego podtrzymywania podstawowych czynności życiowych, oraz efektywnej współpracy interdyscyplinarnej.
Neurochirurgia	Przedmiot ma na celu nabycie wiedzy o stanach nagłych w neurochirurgii (urazach czaszkowo-mózgowych, urazach kręgosłupa, krwotoku podpajęczynówkowym) oraz o zasadach pierwszej pomocy w tych stanach
Okulistyka	Przedstawienie studentom podstaw nowoczesnej okulistyki, która może być wykorzystana przez ratownika medycznego. Po zakończonym cyklu ćwiczeniowym, obejmującym wykłady i ćwiczenia praktyczne, student powinien samodzielnie przeprowadzić podstawowe badanie okulistyczne, rozpoznać podstawowe jednostki chorobowe w okulistyce, dokładnie znać sposób postępowania w nagłych przypadkach okulistycznych, znać sposoby udzielania pierwszej pomocy w przypadkach urazów- mechanicznego, termicznego, energią promienistą i oparzeń chemicznych. Student powinien także znać podstawowe leki i wskazania do ich stosowania w chorobach narządu wzroku.
Laryngologia	Zasadniczym celem przedmiotu jest nabycie przez studentów umiejętności rozpoznawania i różnicowania stanów nagłych w laryngologii głównie w zakresie urazów, krwawień z nosa i duszności krtaniowej oraz udzielenie pomocy doraźnej w tych przypadkach wraz z przygotowaniem chorego do transportu. Poza tym podczas prowadzonych zajęć zaakcentowane są problemy chorób nowotworowych w laryngologii z uwzględnieniem niekorzystnego wpływu czynników środowiskowych, zwyczajów chorego np. używki oraz zasad profilaktyki p/nowotworowej.
Urologia	Przedmiot obejmuje wybrane zagadnienia z zakresu urologii: urazy układu moczowego, urazy narządów płciowych męskich, stany nagłe w urologii, diagnostykę chorób układu moczowego
Medycyna sądowa	Celem nauczania przedmiotu jest przekazanie podstawowej wiedzy i umiejętności z zakresu medycyny sądowej niezbędnych w pracy ratownika medycznego. Treści programowe obejmują zapoznanie studenta z podstawowymi pojęciami z zakresu medycyny sądowej, tj. definicją śmierci, procesem umierania, znamionami śmierci, zmianami pośmiertnymi, zasadami prowadzenia badań pośmiertnych, techniką sekcijną i jej odrębnościami. Przedstawiane są zasady stwierdzania zgonu i postępowania ze zwłokami. Studentom uświadamiana jest rola medycyny sądowej jako nauki stosowanej we wszystkich dziedzinach medycyny, a także w życiu społecznym. Podczas zajęć studenci zdobywają wiedzę na temat rozpoznawania zjawiska przemocy, zwłaszcza w przypadku pacjenta małoletniego. Prezentowane są też zasady i przesłanki odpowiedzialności prawnej ratownika medycznego, regulacje prawne dotyczące zasad prowadzenia dokumentacji medycznej oraz trybów jej udostępniania. Studentom wprowadza się też podstawy genetyki i toksykologii sądowo-lekarskiej. Celem edukacji jest również nabycie przez przyszłych ratowników medycznych umiejętności komunikacji z organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości.

Choroby tropikalne	Przedmiot obejmuje podstawy chorób tropikalnych, ich występowanie, następstwa oraz zasady rozpoznawania, profilaktyki oraz udzielania pierwszej pomocy w pracy ratownika medycznego
Medycyna taktyczna	Przedmiot ukazuje różnice w procedurach a także zaopatrywaniu obrażeń w medycynie ratunkowej i medycynie taktycznej, w sytuacjach szczególnie niebezpiecznych. Absolwent będzie potrafił: - Rozpoznawać strefy udzielania pomocy wg standardów TCCC/TECC - udzielać pomocy medycznej poszkodowanym adekwatnie do występującej strefy działań - przeprowadzić badanie urazowe zgodnie z algorytmem MARCH PAWS - ewakuować rannych ze strefy zagrożenia - Skutecznie komunikować się z poszkodowanym oraz zespołem ratunkowym w tym z służbami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo na miejscu zdarzenia - Identyfikować i zaopatrywać masywne krwotoki z kończyn oraz miejsc trudno dostępnych (szyja, pachy, pachwiny, pośladki) z wykorzystaniem sprzętu medycznego oraz za pomocą improwizowanych technik - Identyfikować i zaopatrywać rany klatki piersiowej i brzucha w warunkach taktycznych - Badać podstawowe parametry życiowe - Rozpoznać stany zagrożenia życia i zdrowia oraz wdrożyć odpowiednie leczenie w zależności od strefy udzielania pomocy. -Zaopatrywać obrażenia zidentyfikowane podczas badania urazowego - Wypełniać dokumentację medyczną w postaci polowej karty poszkodowanego a także przekazywać poszkodowanego zgodnie z akronimem AT MIST
Zagrożenia epidemiologiczne i szczepienia ochronne	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z najczęstszymi zagrożeniami epidemiologicznymi występującymi w Polsce. W trakcie zajęć przedstawione będą: zasady postępowania przeciwepidemicznego; epidemiologię chorób zakaźnych i regulacje prawne w tym zakresie; podstawowe pojęcia epidemiologiczne i podstawowe metody badań epidemiologicznych; zadania nadzoru sanitarno-epidemiologicznego i Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Ponadto studenci zapoznają się z zasadami prowadzenia szczepień ochronnych oraz ich rolą w zapobieganiu chorobom zakaźnym. Przedstawione zostaną rodzaje szczepionek wynikające z obowiązującego programu szczepień ochronnych w Rzeczypospolitej Polskiej oraz ich działanie immunologiczne; zasady kwalifikowania do szczepień ochronnych oraz wykonywania tych szczepień; standardy przeprowadzania badań kwalifikacyjnych do szczepień ochronnych przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19 i wykonywania szczepień ochronnych przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19, pneumokokom, wściekliźnie oraz innych obowiązkowych i zalecanych szczepień ochronnych, zgodnie z przepisami prawa oraz z zapewnieniem bezpieczeństwa pacjentowi oraz sobie; procedury stosowane w sytuacji wystąpienia NOP oraz zasady prowadzenia sprawozdawczości w zakresie szczepień ochronnych;
Fakultety	
Postępowanie z chorymi agresywnymi i samobójczymi / Dealing with aggressive and suicidal patient	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z następującymi zagadnieniami: Rozpowszechnienie agresji w populacji ogólnej i klinicznej. Zasady bezpieczeństwa w postępowaniu z chorymi pobudzonymi i agresywnymi (schematy postępowania nefarmakologicznego i farmakologicznego). Problem pobudzenia i agresji w specyficznych grupach chorych (pacjenci z chorobami psychicznymi, chorzy otępieli, uzależnieni, z zaburzeniami osobowości, młodzież). Rozpowszechnienie i metody oceny ryzyka samobójstwa, postępowanie z chorym zagrożonym próbą samobójczą. Aspekty prawne interwencji u chorego zagrożonego próbą samobójczą Personel medyczny a śmierć samobójcza pacjenta- metody radzenia sobie.

	Studenci w toku zajęć kształtują umiejętności: aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem jego bliskimi, dostrzegają czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta. Słuchacze poznają prawne aspekty postępowania z chorym agresywnym (w tym możliwości zastosowania przymusu bezpośredniego)
Zawieranie, finansowanie i rozliczanie umów o wykonywanie świadczeń przez jednostki ratownictwa medycznego w Polsce	Zapoznanie studentów z zasadami finansowania Państwowego Ratownictwa Medycznego zgodnie z Ustawą o Państwowym Ratownictwie Medycznym Zapoznanie studentów z podstawami zawierania i rozliczania umów z Narodowym Funduszem Zdrowia o wykonywanie świadczeń zespołów RM, SOR, IP zgodnie z aktualnymi rozporządzeniami MZ i zarządzeniami Prezesa NFZ. Zwiększenie wiedzy na temat sposobu wyceny świadczeń RM. Zwiększenie umiejętności pracy zespołowej w zakresie praktyki zawierania i rozliczania umów z NFZ . Zwiększenie świadomości problemów kształtowania wynagrodzeń pracowników RM
Ochrona zdrowia w systemie bezpieczeństwa państwa	Absolwent kierunku będzie znał podstawową typologię zdarzeń kryzysowych spowodowanych działalnością człowieka oraz sił natury. Będzie potrafił połączyć teoretyczne i prawne aspekty funkcjonowania ochrony zdrowia w obszarze bezpieczeństwa narodowego i wykorzystać nabytą wiedzę w pracach planistycznych zabezpieczenia medycznego systemu zarządzania kryzysowego. Pozna ogólną problematykę międzynarodowego prawa humanitarnego ze szczególnym uwzględnieniem Konwencji genewskich i Protokołów dodatkowych oraz ich znaczenie dla funkcjonowania i ochrony służb medycznych podczas sytuacji kryzysowych. Uzyska niezbędną wiedzę o zadaniach obronnych wykonywanych przez podmioty ochrony zdrowia.
Prawne aspekty stosowania środków przymusu bezpośredniego w zawodzie ratownika medycznego	Zapoznanie Studentów z problematyką zgody pacjenta lub innego uprawnionego podmiotu na udzielenie świadczenia zdrowotnego lub przeprowadzenie zabiegu leczniczego w kontekście konstytucyjnych praw i wolności przysługujących człowiekowi oraz praw przysługujących pacjentom; Zaznajomienie Studentów z prawnymi przesłankami wyrażenia zgody przez pacjenta lub inny uprawniony podmiot na udzielenie świadczenia zdrowotnego lub przeprowadzenie zabiegu leczniczego; Zapoznanie Studentów z aspektami prawnymi udzielenia pacjentowi świadczenia zdrowotnego lub przeprowadzenie zabiegu leczniczego pomimo braku wyrażenia przez pacjenta lub inny uprawniony podmiot zgody na ich udzielenie lub przeprowadzenie; Zaznajomienie Studentów z terminem „środek przymusu bezpośredniego” na gruncie nauk medycznych; Zapoznanie Studentów z prawnymi aspektami stosowania środków przymusu bezpośredniego w zawodach medycznych (przesłanki stosowania środków przymusu bezpośredniego, dopuszczalne formy stosowania środków przymusu bezpośredniego, czas stosowania środków przymusu bezpośredniego, podmioty uprawnione do stosowania środków przymusu bezpośredniego); Zaznajomienie Studentów z obowiązkami i uprawnieniami ratownika medycznego w aspekcie stosowania środków przymusu bezpośredniego; Zapoznanie Studentów z możliwymi konsekwencjami bezpodstawnego i bezprawnego zastosowania środków przymusu bezpośredniego lub nieuzasadnionego przedłużenia ich stosowania (odpowiedzialność zawodowa, cywilna i karna); Nauka analizy i interpretacji przepisów prawa medycznego, odnoszących się do zasad stosowania środków przymusu bezpośredniego; Rozwój umiejętności związanych z praktycznym zastosowaniem przepisów prawa medycznego na podstawie analizy i omówienia wybranych orzeczeń sądowych dotyczących stosowania środków przymusu bezpośredniego.
Zdrowie środowiskowe dla ratowników medycznych	Omówienie aspektów zdrowia człowieka, które są determinowane przez czynniki biologiczne, chemiczne, fizyczne. Poznanie teorii i praktyki z zakresu oceny, eliminacji i zapobiegania obecności w środowisku tych czynników, które mogą negatywnie wpływać na zdrowie ludzi.

Profilaktyka zachowań samobójczych	Celem zajęć jest przedstawienie zintegrowanej wiedzy z suicydologii (nauki o zachowaniach samobójczych) przydatnej do analizy i interpretacji zjawiska samobójstwa jako jednego z zachowań dezintegracji społecznej występującego we współczesnym społeczeństwie. Istotne jest przekazanie kompendium wiedzy na temat samobójstwa jako jednego ze zachowań objętych tabu występującym we współczesnym społeczeństwie, w tym: wiedzy na temat uwarunkowań, czynników i grup ryzyka zachowań samobójczych oraz czynników ochronnych, konsekwencji (indywidualnych i społecznych) występowania zachowań samobójczych, podstaw działań profilaktycznych (strategii, programów), zachowań, na podstawie których można zidentyfikować osobę zagrożoną zachowaniami samobójczymi oraz reguł postępowania z osobami zagrożonymi zachowaniami samobójczymi.
Interwencja kryzysowa	Celem zajęć jest poszerzenie wiedzy na temat kryzysu psychologicznego i wyposażenie studentów w praktyczne umiejętności prowadzenia interwencji kryzysowej. Studenci poznają sposoby prowadzenia interwencji kryzysowej w sytuacjach kryzysu : utraty zdrowia, bliskiej osoby, chęci życia, poczucia bezpieczeństwa oraz w sytuacjach ekstremalnych takich jak katastrofy masowe i klęski żywiołowe zgodnie z TENTS. Uczestnicy zdobędą podstawowe umiejętności diagnozowania stanów kryzysowych i transkryzysowych, ASD i PTSD wg. formularza oceny selekcyjnej. Podczas seminarium dyskusji podlegać będą prawne i etyczne aspekty interwencji kryzysowej, ze szczególnym uwzględnieniem zasad pracy w zespołach medycznych zgodnie ze standardami European Network of Traumatic Stress i Ustawą o Ochronie Zdrowia. Studenci zostaną wyposażeni w wiedzę i kompetencje nt. współpracy ratownik medyczny - psycholog, interwent kryzysowy.
AI w działaniach przedszpitalnych i zdarzeniach masowych	Przedmiot koncentruje się na praktycznym zastosowaniu narzędzi sztucznej inteligencji w działaniach zespołów ratownictwa medycznego, szczególnie w warunkach przedszpitalnych i sytuacjach masowych. Omawiane są możliwości wykorzystania AI jako wsparcia decyzji klinicznych w czasie rzeczywistym – poprzez analizę danych z urządzeń mobilnych i wearables, aplikacje predykcyjne oceniające ryzyko pogorszenia stanu pacjenta, czy systemy wspomagające segregację medyczną. Studenci uczą się korzystać z algorytmów wspierających planowanie tras dojazdu, alokację zasobów i zarządzanie logistyką działań ratowniczych w sytuacjach dużego obciążenia operacyjnego. Zajęcia mają także na celu rozwijanie umiejętności analizy i interpretacji danych generowanych przez systemy AI, z wykorzystaniem podstawowych narzędzi informatycznych i metod statystycznych. W toku przedmiotu podjęta zostanie także refleksja nad granicami automatyzacji i miejscem człowieka w procesie podejmowania decyzji – z naciskiem na dylematy etyczne, konieczność zachowania samodzielności zawodowej i krytycznego podejścia do działania algorytmu. Przedmiot wspiera również rozwój kompetencji komunikacyjnych i zespołowych, postawy refleksyjności i gotowości do dalszego uczenia się.
Komunikacja z pacjentami odmiennymi kulturowo, religijnie oraz z zaburzeniami osobowości i tożsamości płciowej	Przedmiot dotyczy problematyki komunikacji z różnymi grupami mniejszościowymi w kontekście opieki medycznej. Jego celem jest przygotowanie ratowników medycznych do skutecznej i opartej na empatii komunikacji z osobami pochodzącymi z grup mniejszościowych. Student zostanie wprowadzony w zagadnienia dotyczące różnic kulturowych, które mogą wpływać na efektywność wzajemnej komunikacji. W tym celu przedstawiona zostanie koncepcja wymiarów kulturowych Hofstede oraz różnic kulturowych według Gestelanda. Podjęta zostanie również problematyka przeciwdziałania dyskryminacji różnych grup pacjentów w kontekście społecznym i prawnym. Następnie omówione zostaną szczegółowo wybrane mniejszościowe grupy etniczne i religijne (Muzułmanie, świadkowie Jehowy, Romowie, Żydzi, wyznawcy buddyzmu i hinduizmu) z uwzględnieniem kwestii religijnych, kulturowo-społecznych i medycznych. Omówiona zostanie również kwestia komunikacji z różnymi mniejszościami seksualnymi, szczególnie z osobami

	transpłciowymi. W tym celu podjęte zostaną kwestie kształtowania się tożsamości seksualnej w ujęciu medycznym i psychologicznym. Omówiona zostanie klasyfikacja parafilii seksualnych wg DSM-4.
Psychologiczne aspekty komunikacji i postępowania z pacjentem w pracy ratownika medycznego	Zapoznanie Studentów z podstawami komunikacji z pacjentem jako podstawą do udzielenia świadczenia zdrowotnego i prawidłowego przeprowadzenia czynności medycznej; Zaznajomienie Studentów z elementami komunikacji z pacjentem w kontekście realizacji obowiązku prawa pacjenta do informacji; Zasadami komunikacji z pacjentem na poszczególnych etapach leczenia (nawiązywanie kontaktu i budowanie relacji z pacjentem, przeprowadzanie wywiadu i uzyskiwanie informacji od pacjenta; komunikacja z pacjentem podczas badania przedmiotowego i planowania dalszych etapów leczenia, zasady przekazywania informacji pacjentom); Zaznajomienie Studentów z zasadami komunikacji z pacjentem pediatrycznym, onkologicznym, paliatywnym. Zapoznanie Studentów z zasadami komunikacji z pacjentem geriatrycznym z chorobami otępiennymi; Zaznajomienie Studentów z zasadami komunikacji z pacjentem zaburzonym psychicznie, ze szczególnym uwzględnieniem pacjentów w stanie psychozy i pacjentów z myślami samobójczymi; Zapoznanie Studentów z metodami radzenia sobie, postępowania i komunikacji z pacjentem agresywnym; Zaznajomienie Studentów z zasadami komunikacji i przekazywania informacji rodzinie pacjenta w świetle standardów medycznych i obowiązujących przepisów prawa;
Pozycja prawna ratownika medycznego w polskim systemie ochrony zdrowia	System Państwowego Ratownictwa Medycznego – regulacja, podstawy prawne, proponowane zmiany – samorząd ratowników medycznych Planowanie i organizacja systemu państwowego ratownictwa medycznego; Jednostki systemu, dyspozytornie medyczne; centra urazowe; akcja medyczne; Medyczne czynności ratunkowe, które mogą być podejmowane przez ratownika medycznego samodzielnie lub na zlecenie lekarskie; Zasady i warunki wykonywania zawodu przez ratownika medycznego; Prawa i obowiązki ratowników medycznych; Forma wykonywania zawodu przez ratownika medycznego – skutki prawne dokonanego wyboru; Relacje ratownik medyczny – pacjent oraz członkowie jego rodziny; Relacje ratownik medyczny – lekarz, podmiot leczniczy oraz inne osoby wykonujące zawód medyczny; Jak uchronić się przed roszczeniami pacjentów oraz innych podmiotów – prawa pacjenta: zgoda, informacja, tajemnica medyczna, odstąpienie od medycznych czynności ratunkowych, możliwość wykonywania określonych czynności bez zgody pacjenta; Odpowiedzialność prawna: odpowiedzialność cywilna ratownika medycznego wobec pacjenta za negatywne skutki nieprawidłowego wykonywania medycznych czynności ratunkowych; odpowiedzialność karna, zawodowa, pracownicza ratownika medycznego – wprowadzenie; Najnowsze zmiany z zakresu prawa medycznego istotne w pracy ratownika medycznego
Projektowanie i analiza badań ankietowych w ochronie zdrowia	Zapoznanie studentów z zasadami przeprowadzania badań ankietowych. - Wykształcenie umiejętności analizy ilościowej przeprowadzonych badań ankietowych w tym prawidłowego zastosowania metody statystycznych uwzględniające analizę zależności zmiennych ilościowych i jakościowych w szeregu korelacyjnym oraz tablicy kontyngencji, a ponadto metod wnioskowania statystycznego.
Zarządzanie ryzykiem w ochronie zdrowia – zdarzenia niepożądane	Zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami i definicjami nauk o zarządzaniu ryzykiem, wskazanie na uniwersalność i specyfikę zarządzania w ochronie zdrowia. Zapoznanie studentów z systemem zarządzania jakością w ochronie zdrowia i rejestrem zdarzeń niepożądanych. Wskazanie głównych założeń w zarządzaniu bezpiecznym środowiskiem w ochronie zdrowia. - Przekazanie podstawowej wiedzy na temat zasad funkcjonowania wybranych elementów systemu ochrony zdrowia w Polsce. - Zdobycie podstawowej wiedzy dotyczącej metod i instrumentów zarządzania (planowanie, zarządzanie zasobami ludzkimi,

	koordynacja, jakości i efektywności). - Zainteresowanie studentów ogólną problematyką organizacji i zarządzania zachęcającą do dalszych studiów i samokształcenia
Odpowiedzialność prawna ratownika medycznego za błędy popełnione w czasie medycznych czynności ratunkowych	Pojęcie błędu medycznego, zdarzenia medycznego, zdarzenia niepożądanego; Rodzaje błędów medycznych - znaczenie ich podziału; błąd medyczny a błąd techniczny; Błąd organizacyjny podmiotu leczniczego; Odpowiedzialność prawna ratownika medycznego - pojęcie, rodzaje; Odpowiedzialność cywilna ratownika medycznego za szkodę wyrządzoną pacjentowi; Wina ratownika medycznego jako podstawa jego odpowiedzialności: wina umyślna oraz wina nieumyślna – studium przypadków, konsekwencje dla ratownika medycznego; Roszczenia odszkodowawcze pacjenta w razie wyrządzenia mu szkody; Roszczenia odszkodowawcze członków rodziny pacjenta w przypadku jego śmierci; Przedawnienie roszczeń odszkodowawczych kierowanych do ratowników medycznych – jak długo od popełnienia błędu istnieje odpowiedzialność ratownika medycznego; Odpowiedzialność ratownika medycznego zatrudnionego na umowie o pracę oraz na tzw. kontrakcie lub innej umowie cywilnoprawnej
Prawa i obowiązki pacjenta	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów kierunku ratownictwo medyczne z teoretycznymi oraz praktycznymi aspektami dotyczącymi ochrony praw pacjenta. W sposób szczególny zagadnienie to dotykać będzie problematyki praw pacjenta w praktyce ratownika medycznego. Poruszone zostanie również zagadnienie obowiązków pacjenta.
Uzależnienia i postępowanie z pacjentami pod wpływem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z następującymi zagadnieniami: Epidemiologia i rodzaje uzależnień. Podstawy rozpoznawania uzależnień (w tym szybkie testy przesiewowe). Rozpoznawanie stanów zagrożenia życia u chorych uzależnionych. Najczęstsze problemy kliniczne związane z pacjentem uzależnionym. Pobudzenie i agresja u chorych pod wpływem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Prawne aspekty postępowania z chorym uzależnionym (w tym możliwości zastosowania przymusu bezpośredniego i leczenia przymusowego).
Zaopatrywanie ran, drenaż klatki piersiowej i jamy brzusznej	Nabycie podstawowej teoretycznej i praktycznej wiedzy oraz umiejętności z zakresu chirurgii klatki piersiowej, drenażu klatki piersiowej i jamy brzusznej w zakresie niezbędnym dla ratownika medycznego.
Medycyna ratunkowa w praktyce SOR / Emergency Medicine in Practice*	Kształtowanie umiejętności umożliwiających podjęcie działań ratunkowych w stanach nagłego zagrożenia zdrowia i życia u dorosłych i dzieci bez względu na przyczynę.
Nagłe stany w chirurgii naczyniowej	Zajęcia mają na celu zapoznanie studentów z etiologią, patogenezą, diagnostyką i leczeniem ostrych stanów w chirurgii naczyniowej tj. ostre zespoły aortalne (w szczególności: tętniaki, ostre rozwarstwienia, urazy), ostre niedokrwienia kończyn oraz zaostrzenia przewlekłych niedokrwień, zakrzepica żył głębokich, zakrzepowe zapalenie żył powierzchownych, ostre niedokrwienia narządów wewnętrznych (przewodu pokarmowego, nerek), urazy wielkich naczyń oraz naczyń obwodowych przebiegające z krwotokiem albo niedokrwieniem. Ponadto w trakcie zajęć poruszana będzie tematyka dostępów naczyniowych – zarówno ostrych stosowanych w medycynie ratunkowej, jak i ostrych powikłań dostępów naczyniowych stosowanych w chorobach przewlekłych (cewniki do hemodializ, przetoki dializacyjne, porty do chemioterapii)
Elektrokardiologia praktyczna w ratownictwie	Celem przedmiotu jest opanowanie zagadnień teoretycznych i praktycznych z zakresu stanów nagłych w kardiologii, stosowania procedur elektrokardiologii oraz z podstawami elektrokardiografii. Program i przebieg zajęć ma na celu nabycie wiedzy i umiejętności praktycznych w takim zakresie i na takim poziomie, który umożliwi samodzielną interpretację krzywej EKG, ocenę stanu pacjenta z

	uwzględnieniem stanów zagrożenia życiu i wdrożenie odpowiedniego postępowania wg aktualnie obowiązującej wiedzy medycznej oraz standardów klinicznych. W dążeniu do tego celu zakłada się opanowanie przez studentów pełnego zakresu wiedzy określonej przez program studiów oraz nabycie praktycznych umiejętności w dziedzinie samodzielnego wykonywania badania EKG, interpretacji krzywej EKG oraz wdrożenia odpowiedniego postępowania.
Terapie XXI wieku	Celem przedmiotu jest przybliżenie problematyki nowoczesnej medycyny wykorzystującej terapię genową, komórki macierzyste oraz rośliny i zwierzęta transgeniczne. Przedmiot omawia zarówno rodzaje terapii, jak i problemy z ich stosowaniem na świecie oraz aparaturę potrzebną do badań.
Błędy w diagnostyce stanów pourazowych na etapie przedszpitalnym i w warunkach SOR lub Izby Przyjęć	Przedmiot dotyczy błędów w ramach diagnostyki obrażeń ciała na etapie przedszpitalnym oraz szpitalnym. Realizacja treści programowych składa się z dwóch zasadniczych części: prezentacji multimedialnych dotyczących: - prawno-karnych aspektów odpowiedzialności pracowników ochrony zdrowia w przypadkach błędów medycznych - rodzajów błędów medycznych - diagnostyki stanów przebiegających z utratą przytomności oraz ograniczeniem świadomości u pacjentów, przy uwzględnieniu możliwości doznania przez nich obrażeń ciała Analizy autentycznych przypadków w których doszło do nierozpoznania obrażeń ciała, rozpoznania ich w ograniczonym zakresie bądź rozpoznania ich z opóźnieniem zarówno na etapie przedszpitalnym, jak i szpitalnym (są to przypadki spraw karnych zakończone prawomocnymi wyrokami sądowymi) - metoda case study.
Kliniczne skutki zaburzeń homeostazy	Student pozna kliniczne skutki zaburzeń homeostazy oraz właściwego postępowania w zakresie niezbędnym dla postępowania w stanach zagrożenia zdrowia i życia.
Przedmioty dodatkowe	
Przysposobienie biblioteczne	Prezentacja Centrum Informacyjno-Bibliotecznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi jako jednostki ogólnouczelnianej o zadaniach naukowych, dydaktycznych i usługowych; zasady regulaminowe udostępniania zbiorów; pokaz możliwości wyszukiwawczych w zasobach elektronicznych: katalogach, bazach danych, czasopismach elektronicznych, e-bookach, e-skryptach.
BHP	Realizacja zajęć ma przygotować do uczestnictwa w zajęciach przedmiotowych prowadzonych w Uniwersytecie Medycznym oraz zapoznać uczestników ze specyfiką zagadnień bezpieczeństwa, zagrożeń ogólnych i szczególnych związanych z uczestnictwem w realizowanych zajęciach dydaktycznych oraz kształcenia praktycznego. Poruszane są również zagadnienia bezpiecznego uczestnictwa w zajęciach dydaktycznych i klinicznych, w tym zagadnienie zakażeń i ochrony zdrowia na terenie placówek leczniczych, zapoznanie z regulacjami w zakresie wypadków studenckich, oraz wykształcenie w uczestnikach odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych osób. Uczestnicy wzbogacają posiadane przygotowanie merytoryczne o elementy wiedzy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Szkolenie z zakresu BHP jest organizowane zgodnie z § 3. 1. i 3 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 października 2018 r. w sprawie sposobu zapewnienia w uczelni bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia (Dz.U. 2018 poz. 2090). Są to zajęcia obowiązkowe, zapoznające studentów z podstawowymi pojęciami związanymi z organizacją zajęć w uczelni zgodnie z zasadami ochrony zdrowia.
Język migowy	Zapoznanie z wiedzą na temat medycznych i społecznych uwarunkowań wad słuchu i głuchoty. Omówienie psychospołecznych aspektów funkcjonowania osób głuchych/ niedosłyszących.

	Nabywanie praktycznych umiejętności posługiwania się alfabetem palcowym, liczebnikami i miarami czasu w języku migowym. Rozwój umiejętności nawiązywania i podtrzymywania kontaktu z osobą głuchą w sytuacjach medycznych. Przygotowanie do dalszego samokształcenia poprzez rozwój umiejętności korzystania z podręczników i słowników języka migowego.
Wychowanie fizyczne - pływanie	Celem przedmiotu jest: opanowanie umiejętności praktycznych w zakresie technik pływackich, podtrzymanie prawidłowej kondycji organizmu i wyrobienie nawyku do systematycznej aktywności fizycznej, nabywanie umiejętności przemieszczania się w wodzie podstawowymi sposobami wykorzystywanymi w ratownictwie wodnym, nabywanie umiejętności właściwego zachowania się w kontakcie z osobą tonącą, podtrzymanie prawidłowej kondycji organizmu i wyrobienie nawyku do systematycznej aktywności fizycznej, podkreślenie znaczenia ciągłości i cykliczności w odniesieniu do aktywności fizycznej w całym cyklu życia człowieka.
Przygotowanie do egzaminu dyplomowego	Przedmiot stanowi podsumowanie procesu nauczania ratownika medycznego. Ma na celu scalenie, ugruntowanie i udoskonalenie jego wiedzy i umiejętności nabytych w toku nauki różnych przedmiotów w czasie studiów tak, aby przyszły ratownik gotowy był do podjęcia różnorodnych, zaawansowanych działań ratunkowych w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego bez względu na przyczynę. Egzamin dyplomowy jest egzaminem dwuetapowym. Pierwszy etap to złożony ze 100 pytań test wielokrotnego wyboru z jedną poprawną odpowiedzią obejmujący swoim zakresem wiedzę zdobytą przez studenta w toku 3- letnich studiów. Drugi etap obejmuje praktyczne sprawdzenie umiejętności studenta w zakresie wykonywania medycznych czynności ratunkowych w trakcie egzaminu OSCE. Przedmiot ma również przygotować studenta do egzaminu OSCE (Objective Structured Clinical Examination) jako egzaminu praktycznego, sprawdzającego umiejętności kliniczne studentów ratownictwa medycznego.
Praktyki śródroczne i wakacyjne	
Praktyki zawodowe - śródroczne sem. I Szpitalny Oddział Ratunkowy - 30 godz., Oddział chorób wewnętrznych - 30 godz. sem. II Szpitalny Oddział Ratunkowy - 60 godz.	Przedmiot ma na celu ukazanie ogólnych zasad pracy w zawodzie ratownika medycznego; nauczanie studenta aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem; podejmowania działań profilaktycznych, diagnostycznych, terapeutycznych i edukacyjnych wobec pacjentów. W czasie praktyk studenci poznają zasady współpracy w zespole terapeutycznym i mają możliwość doskonalenia umiejętności praktycznych nabytych w toku I roku studiów np. oceny parametrów życiowych, wykonywania podstawowych zabiegów medycznych, higienicznego mycia rąk, przestrzegania zasad aseptyki i antyseptyki itp.
Praktyki zawodowe – śródroczne sem. III Oddział Chirurgii Ogólnej - 30 godz., Oddział Ortopedyczno - Urazowy - 30 godz. Dyspozytornia medyczna lub	Praktyczne umiejętności z zakresu chirurgii w stanach nagłych i chirurgii urazowej. Praktyczne umiejętności tamowania krwawień, zakładania opatrunków w zależności od rodzaju rany oraz umiejscowienia, opieka nad pacjentem chirurgicznym. Praktyczne umiejętności unieruchomienia złamań kończyn, stabilizacji pacjenta po urazie. Postępowanie z dzieckiem w stanie nagłego zagrożenia życia i zdrowia z uwzględnieniem dziecka urazowego. Praktyczna umiejętność wdrożenia schematu badania dziecka z zastosowaniem postępowania ratunkowego. Dostosowanie wiedzy teoretycznej z obrazem klinicznym dziecka w stanie zagrożenia życia oraz w przebiegu danej choroby. Poznanie pracy dyspozytora medycznego . Praktyki w Dyspozytorni Medycznej mają mieć na celu zapoznanie studentów z procedurą przyjmowania zgłoszeń od pacjentów, dysponowania zespołów ratownictwa medycznego, zarządzanie zespołami oraz współpracę z szpitalami oraz wojewódzkim

podmiot obsługujący Wojewódzkiego Koordynatora Ratownictwa Medycznego - 30 godz., Oddział Pediatrii - 30 godz.	koordynatorem ratownictwa medycznego. Nabędą umiejętności zasad dysponowania zespołów lotniczego pogotowia ratunkowego oraz kierowania pacjentów do centrów urazowych oraz ośrodków wyspecjalizowanych. Zarządzanie logistyczne w przypadku wystąpienia zdarzeń mnogich czy masowych. Komunikacja z pacjentem jako rola zbierania wywiadu celem nakierowania pacjenta do miejsca, gdzie będzie im udzielona pomoc.
Praktyki zawodowe - śródroczne sem.V Oddział Ginekologii i Położnictwa - 30 godz. Oddział Neurologii z Pododdziałem Udarowym - 30 godz., Zespół Ratownictwa Medycznego - 96 godz. sem.VI Oddział Kardiologii - 30 godz.	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów kierunku ratownictwo medyczne z pracą na oddziale Ginekologii i Położnictwa oraz doskonalenie zdobytej wiedzy z zakresu ginekologii i położnictwa oraz stanów nagłych i praktycznego ich wykorzystania. Praktyki umożliwią zdobycie podstawowego doświadczenia zawodowego niezbędnego w pracy ratownika medycznego z zakresu ginekologii i położnictwa. Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów kierunku ratownictwo medyczne z pracą na oddziale Neurologii oraz doskonalenie umiejętności postępowania z pacjentem, wykonywanie podstawowych zabiegów medycznych i medycznych czynności ratunkowych, umiejętność rozpoznawania stanów zagrożenia życia pochodzenia wewnętrznego, udaru. Postępowanie z pacjentem w środowisku szpitalnym oraz wdrożenia odpowiedniego postępowania. Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów kierunku ratownictwo medyczne z pracą w Zespołach Ratownictwa Medycznego (poznanie zasad funkcjonowania, wyposażenia, oraz współuczestniczenie w pracy Zespołów Ratownictwa Medycznego), z naciskiem na dalszą naukę i doskonalenie dotychczasowych umiejętności. Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów kierunku ratownictwo medyczne z pracą na oddziale Kardiologii oraz doskonalenie umiejętności postępowania z pacjentem w oddziale kardiologii. Wykonywanie podstawowych zabiegów medycznych i medycznych czynności ratunkowych, umiejętność rozpoznawania stanów zagrożenia życia pochodzenia wewnętrznego, zawału. Postępowanie z pacjentem w środowisku szpitalnym, doskonalenie praktycznych umiejętności w dziedzinie samodzielnego wykonywania badania EKG, interpretacji krzywej EKG oraz wdrożenia odpowiedniego postępowania.
Praktyki zawodowe – wakacyjne sem. II Szpitalny Oddział Ratunkowy - 156 godz.	Celem przedmiotu jest ugruntowanie i udoskonalenie u studenta umiejętności współpracy w zespole terapeutycznym oraz umiejętności skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem. W czasie praktyk wakacyjnych studenci nabierają pewności siebie w wykonywaniu podstawowych procedur medycznych i podejmowaniu działań diagnostycznych, terapeutycznych oraz edukacyjnych wobec pacjentów.
Praktyki zawodowe - wakacyjne sem. IV Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii - 96 godz., Blok Operacyjny - 96 godz.	Doskonalenie umiejętności w postępowaniu ratowniczym i transportowym z pacjentami w stanie krytycznym, umożliwiając efektywną współpracę pomiędzy poszczególnymi ogniwami łańcucha ratowniczego. Interpretacja wskazań aparatury monitorującej stan pacjenta. Doskonalenie umiejętności prowadzenia zaawansowanych czynności resuscytacyjnych osób dorosłych. Nabywanie sprawności w wykonywaniu podstawowych zabiegów medycznych u pacjentów w stanie zagrożenia życia. Wentylacja przyrządowa i tlenoterapia. Udział w różnych rodzajach znieczuleń na bloku operacyjnym.
Praktyki zawodowe - wakacyjne sem. VI Zespół Ratownictwa Medycznego - 156 godz.,	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów kierunku ratownictwo medyczne z pracą w Zespołach Ratownictwa Medycznego (poznanie zasad funkcjonowania, wyposażenia, oraz współuczestniczenie w pracy Zespołów Ratownictwa Medycznego), z naciskiem na dalszą naukę i doskonalenie dotychczasowych umiejętności.

Oddział Psychiatrii lub Izba Przyjęć Szpitala Psychiatrycznego - 30 godz.	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów kierunku ratownictwo medyczne z pracą na oddziale Psychiatrii, z naciskiem na umiejętności przydatne w codziennej praktyce ratownika medycznego. Stosowanie w praktyce algorytmów postępowania i wytycznych obowiązujących w polskim systemie ratownictwa medycznego w zakresie · badanie psychiatryczne, · najczęstsze zaburzenia psychiczne (m.in. schizofrenię, zaburzenia nastroju, nerwicowe, lękowe, wieku podeszłego, u dzieci i młodzieży, odżywiania, osobowości, zespół stresu pourazowego); · zaburzenia i zachowania spowodowane używaniem środków psychoaktywnych, · stany nagłe w psychiatrii (m.in. zachowania samobójcze, agresję, zaburzenia świadomości, lęk paniczny, ostre dyskinezy), · stosowanie leków · oraz tematy prawne związane z interwencją nagłą
--	---